Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐτὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος | *Ἐν Ἀθήναις, 12 Ἀπριλίου 1930* | *Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 19*

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΕΝΑ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟ ΠΑΙΔΙ

Γ'.

Σὲ λίγες μέρες, ὁ καθηγητὴς Βαρινιὸν ξαναγύρισε στὸ Παρίσι. Ὁ κ. Ρεωμύρ, μαζὶ μὲ τὸν ἐξάδελφό του καὶ τὰ παιδιά, πῆγαν νὰ περάσουν τὸ καλοκαίρι στὴν ἔπαυλή τους, σ' ἕνα χωριὸ ποὺ εἶχε τ' ὄνομά τους (Ρεωμύρ), κάμποσες λεῦγες μακριὰ ἀπ' τὴ Ροσέλ.

Τὰ δυὸ παιδιὰ ἦταν γεμᾶτα χαρά, γιατὶ ἐκεῖ ἦταν κῆποι καὶ δάση καὶ μποροῦσαν νὰ βροῦν κάθε εἴδους διασκέδαση. Ὁ Ρενὲ μάλιστα εἶδε μ' ἐξαιρετικὴ χαρά, ὅτι στὴν ἐξοχὴ ἐκείνη ὑπῆρχαν μελίσσια, καὶ σκέφθηκε ὅτι θὰ μποροῦσε νὰ μελετήσει ἀπὸ κοντὰ τὴ ζωὴ αὐτῶν τῶν ἐντόμων. Κι' ἀληθινά, ἀργότερα ἔγραψε ἕν' ἀπὸ τὰ ὡραιότερα βιβλία γιὰ τὴ ζωὴ τῶν μελισσῶν.

Καθόταν λοιπὸν καὶ παρατηροῦσε μὲ ὑπομονὴ τὶς κυψέλες, καὶ παρακολουθοῦσε μὲ περιέργεια τὶς μέλισσες, ποὺ πήγαιναν κι' ἐρχόνταν ἀδιάκοπα.

— Ἔχω μιὰ σκέψη, εἶπε μιὰ μέρα στὸν ξάδελφό του, τὸν Κάρολο. Τί εἴδους ἐξουσία ἔχει αὐτὴ ἡ βασίλισσα μέσα στὴν κυψέλη; Εἶναι ἄραγε σὰν πραγματικὸς βασιλιάς, ποὺ ἔχει στὰ χέρια του στρατὸ κι' ἀστυνομία;

— Αὐτὸ δὲν τὸ σκέφθηκα ποτέ, ἀπάντησε ὁ Κάρολος. Μὰ πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ καταλαβαίνουν οἱ μέλισσες ἀπὸ βασιλικὴ ἐξουσία; Θὰ ἦταν σὰν εἶδος παραμύθι.

— Ὅσο γι' αὐτό, δὲ χωρεῖ συζήτηση. Οἱ μέλισσες ἔχουν βασίλισσα, αὐτὸ τὸ χουν βεβαιώσει ὅλοι ὅσοι μελέτησαν τὴ ζωὴ αὐτῶν τῶν ἐντόμων. Ἀλλὰ ἐγὼ θάθελα νὰ μάθω ἂν ἡ παρουσία τῆς βασίλισσας εἶναι ἀπαραίτητη μέσα στὴν κυψέλη.

— Καὶ τί μᾶς νοιάζει ἂν ἔχουν βασίλισσα ἢ ἔχουν δημοκρατία; Ἀρκεῖ νὰ κάνουν μέλι καὶ νὰ τὸ τρῶμε!

Ὁ Ρενὲ γέλασε μὲ τὸ ξένοιαστο ἀστεῖο τοῦ ἐξαδέλφου του. Ὡστόσο ἡ ἐξαιρετική του κλίση στὴ Φυσικὴ Ἱστορία δὲν τὸν ἄφινε ἥσυχο.

— Ἂν ἡ βασίλισσα ἦταν ἄχρηστη, εἶπε πάλι στὸν Κάρολο, δὲν θὰ ὑπῆρχε. Ἔχω περιέργεια νὰ μάθω τί ρόλο παίζει μέσα στὴν κυψέλη.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς κηπουροὺς τῆς ἔπαυλης, ὁ Μαρτέν, εἶχε τὴν ἐπίθλεψη τῶν μελισσῶν κι' ἤξερε κάθε τι σχετικό. Γι' αὐτὸ ὁ Ρενὲ τοῦκανε συχνὰ ἐρωτήσεις γιὰ τὰ ἔξυπνα αὐτὰ ἔντομα.

— Τὰ μελίσσια, τοῦλεγε ὁ Μαρτέν, ἔχουν πάνω κάτω 20 χιλιάδες ἐργάτριες, 1500 κηφῆνες,—εἶναι κάπως πιὸ μεγαλόσωμοι ἀπὸ τὶς ἐργάτριες—καὶ μιὰ βασίλισσα. Οἱ ἐργάτριες εἶναι πιὸ μικρές. Αὐτὲς φτιάνουν τὰ κελλιά, ὅπου φυλάνε τὸ μέλι, αὐτὲς μαζεύουν τὴ γύρη ἀπὸ τὰ λουλούδια, αὐτὲς τρέφουν τὶς μικρὲς μέλισσες.

— Γιὰ πές μου, Μαρτέν, ρώτησε ὁ Ρενέ, χωρὶς βασίλισσα, προκόβει τὸ μελίσσι;

— Ἡ βασίλισσα, μικρέ μου κύριε, εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ μελισσιοῦ. Δυὸ βασίλισσες δὲν χωροῦν. Ἂν τύχῃ νὰ γεννηθοῦν περισσότερες, οἱ ἐργάτριες βοηθοῦν τὴν πρώτη νὰ σκοτώσει τὶς ἄλλες.

— Τί περίεργο!

— Συμβαίνει καμμιὰ φορὰ νὰ βγοῦν δυὸ βασίλισσες μαζί. Τότε πιάνονται ἀμέσως κι' οἱ ἐργάτριες κάνουν ἕναν κύκλο τριγύρω καὶ παρακολουθοῦν τὴ μάχη. Στὴ νικημένη δὲν ἐπιτρέπουν νὰ φύγει. Τὴν ἀναγκάζουν νὰ ξαναγυρίσει κι' ἔτσι ἡ μονομαχία πρέπει νὰ κατα-

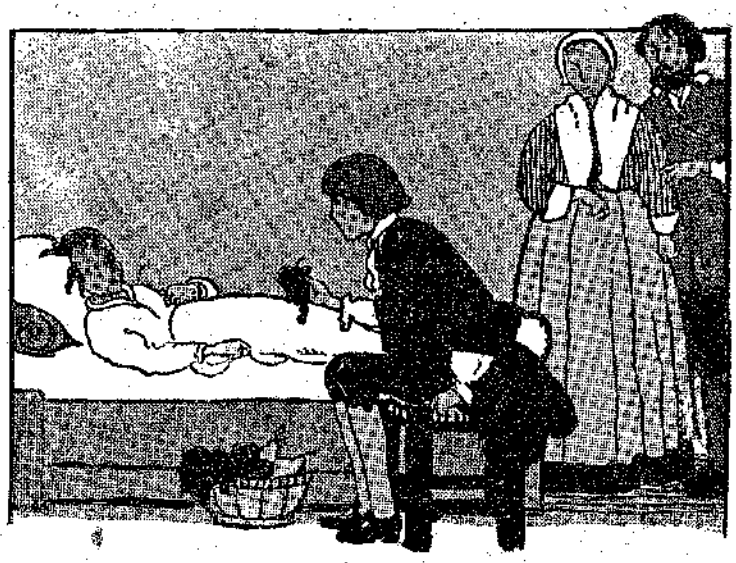

«Πῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ μικρὸ ἄρρωστο». (Σελ. 217, στ. β'.)

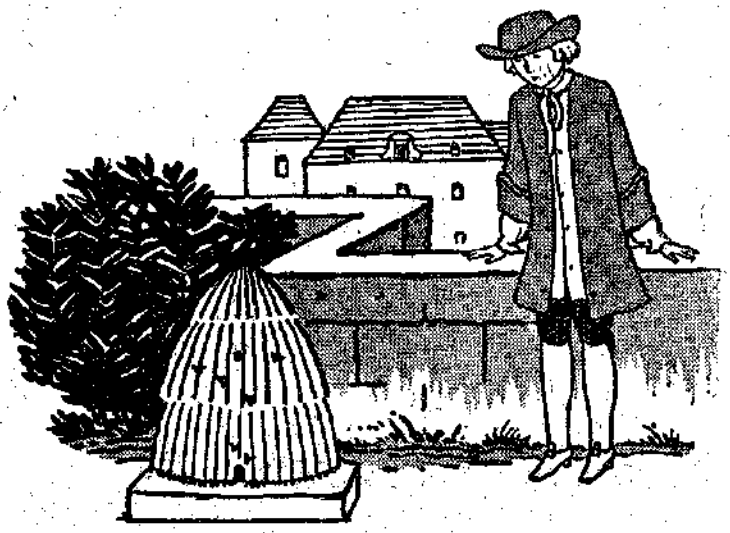

«Παρατηροῦσε μὲ ὑπομονὴ τὶς κυψέλες...» (Σελ. 217, στ. α'.)

λήξει στὸ θάνατο τῆς μιᾶς ἀπὸ τις δυό. Ἡ πιὸ δυνατὴ μένει κι' οἱ μέλισσες τὴν ἀγαποῦν πολύ.

— Ἂν τύχει καὶ χαθεῖ ἡ βασίλισσα, παθαίνει τίποτα τὸ μελίσσι;

— Καὶ βέβαια. Τὄχω ἰδεῖ πολλὲς φορές. Ἂν χαθεῖ ἡ βασίλισσα, τὸ μελίσσι σὲ λίγες μέρες σκορπίζει.

— Μπορεῖς νὰ χωρίσεις τὸ μελίσσι στὰ δυὸ καὶ ν' ἀφίσεις τὸ μισὸ μὲ τὴ βασίλισσα καὶ τ' ἄλλο χωρίς;

— Μπορῶ. Θὰ τὸ κάμω γιὰ νὰ ἰδῆτε.

Πραγματικά, ὁ καλὸς μελισσοκόμος, χώρισε ἕνα μελίσσι. Τότε ὁ Ρενὲ εἶδε μὲ ἀληθινὸ θαυμασμό, ὅτι οἱ μέλισσες ποὺ δὲν εἶχαν βασίλισσα, ἐργάζονταν νωθρὰ καὶ δὲν ἔφτιαγαν οὔτε μέλι οὔτε κερί, ἐνῶ οἱ ἄλλες ποὺ εἶχαν βασίλισσα, δούλευαν ἀκούραστες. Ἡ παρατήρηση αὐτή, ποὺ τὴν ἔκαμε τόσο νέος, τοῦ χρησίμευσε πολὺ ἀργότερα στὶς μελέτες του γιὰ τὰ μελίσσια.

Ἔτσι χρησιμοποιοῦσε τὸν καιρό του ὁ μικρὸς Ρεωμύρ. Μὴ νομίσετε ὅμως ὅτι δὲν ἔπαιζε κι' αὐτὸς σὰν παιδί. Μάζευε, μαζὶ μὲ τὸν Κάρολο, τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ καὶ γύριζαν χαρούμενα στὰ χωράφια.

Μιὰ μέρα βρῆκαν μιὰ σφηκοφωλιά. Ὁ Ρενὲ στάθηκε ἀμέσως νὰ τὴν ἰδεῖ ἀπὸ κοντά, ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὴν ἀγγίξει, γιατὶ ἤξερε πόσο ἐκδικητικὲς εἶναι οἱ σφῆκες.

Καθὼς ἦταν σκυμμένος καὶ κοίταζε, ἕνα χωριατόπουλο, ἀπερίσκεπτο ἢ πειραχτήρι, χώνει ἕνα ραβδὶ μέσα στὴν τρύπα ὅπου σάλευαν τὰ ἐπικίνδυνα ἔντομα. Εὐθὺς πετάγεται ἔξω ἕνα σμῆνος ἀπὸ σφῆκες καὶ κυνηγοῦν τὰ παιδιά, ποὺ τὄβαλαν στὰ πόδια. Μὰ ὅσο καὶ νἄτρεχαν, οἱ σφῆκες τἄφταναν καὶ τὰ τσιμποῦσαν. Εὐτυχῶς βρέθηκε στὸ δρόμο ἕνα σπίτι καὶ τὰ παιδιὰ χώθηκαν μέσα κι' ἔκλεισαν τὴν πόρτα.

Μερικὰ παιδιὰ εἶχαν κεντριὰ στὸ πρόσωπο καὶ στὰ χέρια. Ἡ νοικοκυρὰ ὅμως τὰ περιποιήθηκε, ἔβγαλε τὰ κεντριὰ κι' ἔπλυνε μὲ λάδι τις πληγές.

Τὰ παιδιὰ ἤθελαν νὰ τιμωρήσουν τὸ χωριατόπουλο κι' ὁ Ρενὲ μὲ κόπο τὰ συγκράτησε. Γιατ' εἶχε μεγάλη καρδιὰ καὶ φαινόταν πάντα σπλαχνικὸς κι' ἔκανε τὸ καλὸ ὅπου μποροῦσε.

Πάντα σχεδὸν εἶχε χρήματα δικά του, ὅσα τοὔδινε ὁ πατέρας του. Τὶς περισσότερες λοιπὸν φορὲς τἄδινε σὲ φτωχὲς οἰκογένειες ἢ σὲ κανένα ἄρρωστο παιδὶ τοῦ χωριοῦ.

Μιὰ μέρα ἔμαθε ὅτι ὁ Πέτρος, ἕνα χωριατόπουλο, ποὺ καθόταν σὲ μιὰ καλύβα, κοντὰ στὴν ἔπαυλή τους, εἶχε σπάσει τὸ πόδι του.

— Ὁ πατέρας του, εἶπε ὁ Μαρτέν, εἶναι φτωχὸς ἐργάτης καὶ βγάζει ζσω-ζσα γιὰ τὸ ψωμί. Ποῦ θὰ βρεῖ τώρα νὰ πληρώσει γιατροὺς καὶ φάρμακα;

Ὁ Ρενὲ λοιπόν, χωρὶς νὰ πεῖ τίποτα σὲ κανέναν, πῆρε ὅσα χρήματα εἶχε, καὶ πῆγε στὴν καλύβα τῶν φτωχῶν νὰ ἐπισκεφθεῖ τὸ μικρὸ ἄρρωστο.

— Κύριε, εἶπε στὸν πατέρα τοῦ Πέτρου, πρέπει νἀρθεῖ γιατρός, γιατὶ ἀλλοιῶς ὁ γιός σας θὰ μείνει κουτσὸς σ'ὅλη του τὴ ζωὴ καὶ δὲ θὰ μπορέσει μεθαύριο νὰ σᾶς βοηθήσει.

— Νἀρθεῖ, καλέ μου κύριε, εἶπε ὁ χωρικός, ἀλλὰ θέλει πολλὰ λεφτὰ κι' ἐμεῖς εἴμαστε φτωχοί.

— Φωνάξτε τον καὶ μὴ σᾶς νοιάζει γιὰ τὴν πληρωμή. Θὰ τὸν πληρώσω ἐγώ. Πάρτε κι' αὐτὸ τὸ πορτοφόλι ν' ἀγοράσετε ὅ,τι χρειάζεται γιὰ νὰ τρώει καλὰ ὁ Πέτρος καὶ νὰ δυναμώσει.

Οἱ δυὸ χωρικοὶ ἔκλαιγαν ἀπὸ τὴ χαρά τους καὶ δὲν ἤξεραν πῶς νὰ φανερώσουν τὴν εὐγνωμοσύνη τους.

Ἡ μητέρα τοῦ Ρενὲ ἔμαθε τὸ ἐνδιαφέρο τοῦ παιδιοῦ της κι' ἀνέλαβε ἡ ἴδια πιὰ νὰ φροντίσει γιὰ τὸ μικρὸ ἄρρωστο, ποὺ σὲ κάμποσο καιρὸ ἔγινε καλὰ κι' ἄρχισε νὰ περπατεῖ.

(Ἀκολουθεῖ) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΤΑ ΚΙΤΡΟΛΕΜΟΝΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ἐμένα μ' ἔστειλε ἡ ἀδερφή σου νὰ σοῦ πῶ πολλὰ χαιρετίσματα καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ πῆς ποῦ εἶναι τὰ κιτρολέμονα.

— Ἂν σ' ἔστειλε ἡ ἀδερφή μου, καλοδεχούμενος νἄσαι· ὅσο γιὰ τὰ κιτρολέμονα, τί νὰ σοῦ πῶ. Δυπᾶμαι τὰ νιάτα σου καὶ τὴ λεβεντιά σου ποὺ θὰ πᾶς νὰ χαθῆς. Ἀφοῦ τὸ θέλεις ὅμως, θὰ σοῦ πῶ ποῦ εἶναι. Λοιπόν, ἀπὸ δῶ θὰ τραβήξῃς καὶ θὰ βρεθῆς σ' ἕνα κάμπο, καὶ μέσ' στὸν κάμπο θὰ δῆς ἕνα περιβόλι. Μέσ' σ' αὐτὸ τὸ περιβόλι εἶναι τὰ τρία κιτρολέμονα ποὺ θέλεις νὰ πάρῃς, κι' ἐκεῖ κάθεται ἕνας ἀράπης καὶ τὰ φυλάει. Ἂν δῆς λοιπὸν ἀπὸ μακρυὰ νὰ βγαίνῃ ἄσπρος καπνός, θὰ πῆ πὼς ὁ ἀράπης κοιμᾶται, καὶ τότε νὰ δώσῃς μιὰ βιτσιὰ τοῦ ἀλόγου σου γιὰ νὰ πηδήξῃ τὸν τοῖχο τοῦ περιβολιοῦ καὶ νὰ πάρῃς τὰ κιτρολέμονα νὰ φύγῃς. Ἂν δῆς ὅμως καὶ βγαίνει μαῦρος καπνός, τότε νὰ μὴν πᾶς, γιατὶ ὁ ἀράπης θὰ σὲ φάῃ. Ὅταν γυρίσῃς νὰ περάσῃς ἀπὸ δῶ.

Εἶπε τότε τὸ βασιλόπουλο στὸ Δράκο ἀντίο, καὶ ξεκίνησε νὰ πάῃ νὰ βρῆ τὰ κιτρολέμονα.

Πήγαινε, πήγαινε, πήγαινε, καὶ τέλος φθάνει σ' ἕνα κάμπο ἀπέραντο ποὺ δὲν ἔφθανε τὸ μάτι τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ μέσ' στὴ μέση τοῦ κάμπου βλέπει ἕνα μεγάλο περιβόλι. Κοιτᾶ καλύτερα καὶ βλέπει ἀπ' τὸ περιβόλι κι' ἔβγαινε ἕνας πυκνὸς ἄσπρος καπνὸς σὰν ἀπὸ φουγάρο.

— Ἀ, λέει, καλὰ τὴν ἔχουμε· ὁ ἀράπης κοιμᾶται.

Δίνει λοιπὸν μιὰ βιτσιὰ τοῦ ἀλόγου του κι' ἐκεῖνο περνάει τὸν κάμπο, πηδάει τὸν τοῖχο τοῦ περιβολιοῦ καὶ μπαίνει μέσ' στὸ περιβόλι. Ἐκεῖ τὸ βασιλόπουλο ἔκοψε γρήγορα-γρήγορα τὰ κιτρολέμονα ποὺ ἦταν σὲ μιὰ κιτρολεμονιά, ἔδωσε ξανὰ μιὰ βιτσιὰ στἄλογό του γιὰ νὰ πηδήσῃ τὸν τοῖχο, κι' ἔφυγε.

Σὲ λίγο ὁ ἀράπης ξύπνησε καί, σὰν εἶδε ὅτι ἔλειπαν τὰ κιτρολέμονά του, ἔτρεξε γρήγορα νὰ κυνηγήσῃ τὸν κλέφτη ποὺ τοῦ τὰ πῆρε. Γιατὶ τὰ κιτρολέμονα ἦταν τρεῖς ἀδερφὲς βασιλοπούλες ποὺ ὁ ἀράπης, ποὺ γινόταν ὅποτε ἤθελε μαῦρο σύννεφο καὶ περπάταγε στὸν κόσμο, τὶς εἶδε μιὰ φορὰ στὸ παλάτι τους καὶ τοῦ ἄρεσαν καὶ τὶς ἄρπαξε καὶ τὶς ἔκανε τρία κιτρολέμονα καὶ τὶς φύλαγε. Γίνηκε λοιπὸν ἕνα μαῦρο σύννεφο κι' ἄρχισε νὰ κυνηγάῃ τὸ βασιλόπουλο. Δὲν μποροῦσε ὅμως νὰ πετάξῃ, ἀλλὰ πήγαινε περπατώντας. Ἔτρεχε, ἔτρεχε, καὶ στὸ τέλος κόντευε νὰ τὸ φθάσῃ. Σὰν εἶδε τὸ βασιλόπουλο πὼς πλησίαζε ὁ ἀράπης, δὲν ἤξερε τί νὰ κάνῃ. Ὕστερα ὅμως θυμήθηκε τί τοῦ εἶχε πεῖ ἡ κατσιβέλα, καὶ ρίχνει κάτω τὴν τσατσάρα. Γέμισε τότε ἡ γῆ μὲ κάτι μεγάλα καὶ ἀγκαθερὰ καρφιὰ ποὺ μάτωσαν τὰ πόδια τοῦ ἀράπη, κι' εἶδε κι' ἔπαθε νὰ τὰ περάσῃ. Τὰ πέρασε ὅμως κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ ὥς ποὺ ἔφτασε πάλι κοντὰ στὸ βασιλόπουλο. Τότε ἐκεῖνο ἔρριξε κάτω τὸ χτένι, καὶ γέμισε ἡ γῆ ἀπὸ φιλὲς μυτερὲς βελόνες ποὺ ἔκαναν τὰ πόδια τοῦ ἀράπη κουρέλια καὶ τὸν ἀνάγκασαν νὰ χασομερίσῃ κάμποση ὥρα. Ἐκεῖνος ὅμως τὰ πέρασε κι' αὐτὰ καὶ ξανακόντευε νὰ φτάσῃ τὸ βασιλόπουλο.

Τότε ἐκεῖνο ρίχνει τὸ σαπούνι καὶ γίνεται μιὰ θεόρατη λίμνη. Ἔπεσε ὁ ἀράπης μέσα κι' ἄρχισε νὰ κολυμπάῃ. Κολύμπαγε, κολύμπαγε, ἀλλὰ ἡ λίμνη δὲν εἶχε τελειωμὸ καὶ στὸ τέλος ἀπόκαμε καὶ πνίγηκε.

Σὰν εἶδε τὸ βασιλόπουλο πὼς γλύτωσε ἀπ' τὸν ἀράπη ἡσύχασε καί, καθὼς ἦταν κουρασμένο καὶ τσακισμένο, λέει:

— Δὲν τρώω ἕνα κιτρολέμονο νὰ δροσιστῶ λιγάκι;

Κόβει λοιπὸν ἕνα κιτρολέμονο γιὰ νὰ τὸ φάῃ, καὶ τότε πετιέται ἀπὸ μέσα μιὰ πεντάμορφη κοπέλλα μὲ ὁλόχρυσά μαλλιὰ καὶ στὰ ὁλόχρυσα ντυμένη, πολὺ πιὸ ὄμορφη ἀπ' τὶς ἄλλες, καὶ τοῦ λέει:

— Νερό, γιατὶ μὲ χάνεις!

— Νά, πιὲς ὅσο θέλεις, τῆς λέει ἐκεῖνος, κι' ἔχωσε τὸ πρόσωπό της μέσ' στὸ πηγάδι.

Ἤπιε τότε ἐκείνη νερό, ἤπιε ὥς ποὺ χόρτασε, καὶ τότε τοῦ λέει:

— Τώρα εἶμαι δική σου.

— Ναί, τῆς λέει ἐκεῖνος, θὰ εἶσαι ἡ γυναίκα μου ἡ πολυαγαπημένη, ἀλλὰ τώρα τί νὰ γίνῃ; Νὰ σὲ πάω πεζὴ δὲν καταδέχομαι, θέλω νὰ σὲ πάω μὲ παράτα. Κάθησε λοιπὸν νὰ μὲ περιμένῃς, κι' ἐγὼ θὰ πάω στὸ σπίτι μου καὶ θὰ ἔρθω νὰ σὲ πάρω μὲ τὰ ὁλόχρυσα τ' ἁμάξια.

Ἦταν ἐκεῖ-πάνω ἀπ' τὸ πηγάδι ἕνα δέντρο, κι' ἐκεῖ ἀνέβηκε ἡ βασιλοπούλα πρὶν ἀνεβῇ ὅμως τοῦ λέει:

— Κοίταξε νὰ μὴ σὲ φιλήσῃ κανεὶς σὰν πᾶς σπίτι σου, γιατὶ θὰ μὲ ξεχάσῃς καὶ δὲ θἄρθῃς νὰ μὲ πάρῃς.

— Ἔννοια σου, τῆς λέει ἐκεῖνος, δὲ θἀφήσω νὰ μὲ φιλήσῃ οὔτε ἡ μάννα μου!

Ὕστερα ἔβγαλε τὸ δαχτυλίδι του, τῆς τὸ πέρασε στὸ χέρι, τὴ φίλησε κι' ἔφυγε. Ἀνέβηκε ἡ βασιλοπούλα πάνω στὸ δέντρο καὶ καθόταν καὶ περίμενε τὸν ἄντρα της.

Ἐκεῖ κοντὰ ὅμως καθόταν μιὰ γύφτισσα ποὺ εἶχε τρεῖς κόρες ἄσχημες καὶ πιὸ μαῦρες κι' ἀπ' τὴν πίσσα. Λέει λοιπὸν στὴ μεγαλύτερη νὰ πάῃ νὰ τῆς φέρῃ νερό. Πάει ἐκείνη στὸ πηγάδι μὲ τὸ σταμνὶ στὸν ὦμο, βλέπει ὅμως μέσα στὸ νερὸ τὸ πρόσωπο τῆς βασιλοπούλας ποὺ καθρεφτιζόταν ἀπ' τὸ δέντρο καὶ τὸ νόμισε γιὰ δικό της. Πετάει λοιπὸν τὴ στάμνα καὶ πάει χορεύοντας στὸ σπίτι.

— Τέτοια ὄμορφ' εἶμ' ἐγὼ
καὶ μὲ στέλνεις γιὰ νερό; λέει τῆς

Πήγαινε, πήγαινε καὶ κάποτε ξαναδίψασε πάλι.

— Γιά, νὰ κόψω τὸ ἄλλο κιτρολέμονο, λέει· τί εὐχὴ Θεοῦ, δὲ θὰ βρίσκω πάντα κορίτσια μέσα!

Κόβει λοιπὸν τὸ κιτρολέμονο, μὰ πάλι πετιέται μιὰ ὡραία κοπέλλα, ὁμορφότερη ἀπὸ τὴν ἄλλη, καὶ τοῦ φωνάζει:

— Νερό, νερό, γιατὶ πεθαίνω!

Δὲν ἦταν ὅμως πουθενὰ νερὸ καὶ πέθανε καὶ κείνη, καὶ τὸ βασιλόπουλο τὴν ἔθαψε μὲ κλάμματα.

Πήγαινε, πήγαινε, κι' ἔφθασε στὸ δράκο, καὶ τὸν χαιρέτησε, καὶ κεῖνος χάρηκε πολὺ ποὺ γλύτωσε τὴ βασιλοπούλα, κι' ὕστερα πέρασε κι' ἀπ' τὴ δράκαινα κι' αὐτὴ χάρηκε ἄλλο τόσο.

Τελοσπάντων μιὰ μέρα ἔφτασε σ' ἕνα μέρος ποὺ ἦταν μιὰ ὥρα μακριὰ ἀπ' τὴν πολιτεία, κι' ἐκεῖ ἦταν ἕνα πηγάδι.

— Ἄ, λέει τότε τὸ βασιλόπουλο, ἐδῶ θὰ κόψω τὸ κιτρολέμονό μου.

Πιάνει λοιπὸν καὶ τὸ κόβει, καὶ τότε πετάχτηκε μιὰ πεντάμορφη κοπέλλα μὲ ὁλόχρυσα μαλλιὰ καὶ στὰ ὁλόχρυσα ντυμένη, πολὺ πιὸ ὄμορφη ἀπ' τὶς ἄλλες, καὶ τοῦ λέει:

— Νερό, γιατὶ μὲ χάνεις!

— Νά, πιὲς ὅσο θέλεις, τῆς λέει ἐκεῖνος, κι' ἔχωσε τὸ πρόσωπό της μέσ' στὸ πηγάδι.

Ἤπιε τότε ἐκείνη νερό, ἤπιε ὥς ποὺ χόρτασε, καὶ τότε τοῦ λέει:

— Τώρα εἶμαι δική σου.

— Ναί, τῆς λέει ἐκεῖνος, θὰ εἶσαι ἡ γυναίκα μου ἡ πολυαγαπημένη, ἀλλὰ τώρα τί νὰ γίνῃ; Νὰ σὲ πάω πεζὴ δὲν καταδέχομαι, θέλω νὰ σὲ πάω μὲ παράτα. Κάθησε λοιπὸν νὰ μὲ περιμένῃς, κι' ἐγὼ θὰ πάω στὸ σπίτι μου καὶ θὰ ἔρθω νὰ σὲ πάρω μὲ τὰ ὁλόχρυσα τ' ἁμάξια.

Ἦταν ἐκεῖ-πάνω ἀπ' τὸ πηγάδι ἕνα δέντρο, κι' ἐκεῖ ἀνέβηκε ἡ βασιλοπούλα πρὶν ἀνεβῇ ὅμως τοῦ λέει:

— Κοίταξε νὰ μὴ σὲ φιλήσῃ κανεὶς σὰν πᾶς σπίτι σου, γιατὶ θὰ μὲ ξεχάσῃς καὶ δὲ θἄρθῃς νὰ μὲ πάρῃς.

— Ἔννοια σου, τῆς λέει ἐκεῖνος, δὲ θἀφήσω νὰ μὲ φιλήσῃ οὔτε ἡ μάννα μου!

Ὕστερα ἔβγαλε τὸ δαχτυλίδι του, τῆς τὸ πέρασε στὸ χέρι, τὴ φίλησε κι' ἔφυγε. Ἀνέβηκε ἡ βασιλοπούλα πάνω στὸ δέντρο καὶ καθόταν καὶ περίμενε τὸν ἄντρα της.

Ἐκεῖ κοντὰ ὅμως καθόταν μιὰ γύφτισσα ποὺ εἶχε τρεῖς κόρες ἄσχημες καὶ πιὸ μαῦρες κι' ἀπ' τὴν πίσσα. Λέει λοιπὸν στὴ μεγαλύτερη νὰ πάῃ νὰ τῆς φέρῃ νερό. Πάει ἐκείνη στὸ πηγάδι μὲ τὸ σταμνὶ στὸν ὦμο, βλέπει ὅμως μέσα στὸ νερὸ τὸ πρόσωπο τῆς βασιλοπούλας ποὺ καθρεφτιζόταν ἀπ' τὸ δέντρο καὶ τὸ νόμισε γιὰ δικό της. Πετάει λοιπὸν τὴ στάμνα καὶ πάει χορεύοντας στὸ σπίτι.

— Τέτοια ὄμορφ' εἶμ' ἐγὼ
καὶ μὲ στέλνεις γιὰ νερό; λέει τῆς μάννας της, (ὅπως σ' ἄλλα παραμύθια).

— Δὲν πᾶς νὰ κοιτάξῃς τἀραπόμυτρά σου καὶ νὰ δῆς τὴν ὁμορφιά σου, παλιογύφτισσα, παλισκατσιβέλλα! Σύρε σύ, μικρότερη, γιὰ νερό.

Πάει κι' ἡ δεύτερη κόρη, κι' αὐτὴ ὅμως βλέπει τὸ πρόσωπο τῆς βασιλοπούλας στὸ νερὸ καὶ τὸ περνάει γιὰ τὸ δικό της. Πετάει λοιπὸν τὸ σταμνί, τρέχει στὸ σπίτι της καὶ φωνάζει τῆς μάννα της:

— Τέτοια ὄμορφ' εἶμ' ἐγὼ
καὶ μὲ στέλνεις γιὰ νερό;

— Ἄχ, παλισαράπίνα, δὲν ξέρεις τὰ μούτρα σου καὶ γι' αὐτὸ τὸ λές· ἄντε νὰ τὰ δῆς κι' ὕστερα ἔρχεσαι νὰ μοῦ πῆς τί εἶσαι. Πάνε σύ, μικρότερη, γιὰ νερό.

Ἡ μικρότερη ξεκίνησε γιὰ νὰ κουβαλήσῃ νερό, ἤταν ὅμως πιὸ ἔξυπνη ἀπ' τὶς ἄλλες καὶ κατάλαβε πὼς οἱ ἀδερφές της δὲ θἄβλεπαν τὰ μούτρα τους στὸ πηγάδι, ἀλλὰ κανένος ἄλλο.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Τ' ΑΡΚΟΥΔΑΚΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Α'.

— Προσοχή! τὸ νοῦ σας! φωνάζει μὲ φοβερὴ φωνὴ ὁ ἐνωμοτάρχης. Ἔρχεται ὁ ἀρχηγός!

Πραγματικῶς, ὁ κ. Ἀρκουδάκης, ἀρχηγὸς τῆς ὁμάδας ἐκείνης τῶν προσκόπων, ἔρχεται νὰ τοὺς ἐπιθεωρήσῃ. Φόβος καὶ τρόμος!..

Μὲ τὸ καπέλλο λιγάκι στραβοφορεμένο, μὲ τὰ γυαλάκια καλὰ στερεωμένα στὴ μύτη, ρίχνει μιὰ γοργὴ ματιὰ στοὺς προσκόπους ποὺ στέκουνται στὴ γραμμή, καὶ φαίνεται εὐχαριστημένος. Ἔπειτα ὅμως, μὲ αὐστηρότητα μεγάλη, τοὺς κοιτάζει ἕναν ἕνα κι' ἀρχίζει τὶς παρατηρήσεις:

«Τὸ δύο φορεῖ τὸ καπέλλο του ἄσχημα... Σιάξ' το!

«Τὸ ἑπτὰ ἔχει τ' αὐτιά του παρασηκωμένα... Κατέβασ' τα!

«Τὸ ἕξη εἶναι πολὺ κοντό, χαλάει τὴ γραμμή. Πήγαινε στὴν ἄκρη! τελευταῖος ἀπ' ὅλους!»

Καὶ μουρμουρίζει: «Κοντοπιθαράκο!»

Ὕστερ' ἀπὸ μερικὲς τέτοιες παρατηρήσεις,—ὄχι γιὰ πολὺ σπουδαῖα πράγματα, βλέπετε,— προστάζει:

— Διαλυθῆτε!

Καὶ γυρίζοντας στὸν ἐνωμοτάρχη, τὸν συγχαίρει θερμὰ «γιὰ τὸ λαμπρὸ παράσημα τῶν ἀνδρῶν του».

Οἱ πρόσκοποι σκορπίζονται χαρούμενοι.

Γλύτωσαν κι' ἀπὸ τὴν «ἐπιθεώρηση» ποὺ τόσο πάντα τὴ φοβοῦνται. Πάει κι' αὐτό!

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὅσο γιὰ τοὺς ἄλλους τοῦ πληρώματος, δὲν ἐπιτρεπόταν πιὰ ἀμφιβολία πὼς εἶχαν κι' αὐτοὶ ὑποστεῖ τὴν ἴδια τύχη. Μὰ ὅσο γι' αὐτοὺς τὸ χιόνι δὲν φανέρωσε τὸ μυστικό του.

Πιθανὸ νὰ εἶχαν γκρεμιστεῖ σὲ καμμιὰ βαθειὰ χαράδρα. Τὸ ἕλκηθρο συνάντησε πολλές, κρυμμένες κάτω ἀπὸ τὸ χιόνι καὶ κατὰ τὸν πηγαμὸ καὶ κατὰ τὸ γυρισμό. Κι' ὁ κίνδυνος ποὺ διέτρεχαν νὰ γκρεμιστοῦν κι' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι πουθενά, ἀνάγκασε τὸν Ἀμερικανὸ νὰ διακόψη τὶς ἔρευνές του.

Γύρισαν πίσω στὴ βάση τους ἀπηυδισμένοι καὶ ἀποθαρρημένοι, μὴ ἔχοντας ἀνακαλύψει παρὰ ἕνα μόνο ἀπὸ τοὺς συντρόφους τους νεκρό, καὶ παρακάτω τὸ γυμνὸ κρανίο τοῦ βούβαλου ἐκείνου ποὺ εἶχαν δεῖ ἀπὸ μακριὰ οἱ δυστυχισμένοι ναῦτες γ' ἀποκρούψ τὴν ἐπίθεση τῶν λύκων. Τὰ ἴχνη τῶν θηρίων τοὺς εἶχαν ὁδηγήσει ὥς τοὺς λόφους ποὺ ἦταν σχηματισμένοι ὅλοι ἀπὸ ἀπότομους καὶ μυτεροὺς βράχους καὶ ὅπου κι' ὁ λιγώτερο συνετὸς ἄνθρωπος θὰ ἔκανε τρέλα ἂν ριψοκινδύνευε νὰνέβη. Ἂν οἱ ναυαγοὶ εἶχαν καταφύγει στὶς σχισμάδες τῶν βράχων αὐτῶν τὴν ὥρα ποὺ ξέσπασε ἡ θύελλα, οἱ λύκοι δίχως ἄλλο θὰ τοὺς εἶχαν φθάσει καὶ θὰ τοὺς εἶχαν ἐπιτεθεῖ. Ἴσως νὰ μπόρεσαν νὰ σκοτώσουν μερικούς. Μὰ δὲν θὰ μπόρεσαν νὰ ἐξολοθρεύσουν ὁλόκληρο τὸ κοπάδι. Ὁπωσδήποτε, δὲν ὑπῆρχε πιὰ καμμιὰ ἀμφιβολία γιὰ τὸ τραγικὸ τέλος τῶν δυστυχισμένων ναυτῶν. Καὶ τί καλύτερο τέλος μποροῦσαν νὰ περιμένουν γιὰ λογαριασμό τους οἱ ἐπιβάτες τοῦ ἕλκήθρου;

Μονάχοι στὴν παγωμένη αὐτὴ ἔρημο, μακριὰ ἀπὸ κάθε βοήθεια, βρίσκονταν σὲ τέτοια ἀπελπιστικὴ θέση ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ συγκριθῆ παρὰ μονάχα μὲ τὴ θέση τῶν ἐπιβατῶν τοῦ «Λίμπερτυ», ἂν τὸ ἀερόπλοιο ἐξακολουθοῦσε νὰ βρίσκεται ἀκόμη στὸν ἀέρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Ὅπου ὁ δάσκαλος γίνεται βοηθὸς τοῦ μαθητῆ του

Μόλις ἔσπασαν τὰ σχοινιὰ ποὺ τὸ κρατοῦσαν στὴ στεριά, τὸ ἀερόπλοιο, ποὺ ἦταν κιόλας ἐπιδιορθωμένο καὶ σημαντικὰ ἐλαφρωμένο ἀπὸ τὸ βάρος ὅλου τοῦ πληρώματός του, ἀνέβηκε σὲ μεγάλο ὕψος, παρασυρόμενο μὲ ἐλιγγιώδη ταχύτητα πρὸς τὸ βοριά.

Πρὸς τὸ βοριά. Τί τραγικὴ εἰρωνεία τῆς τύχης! Τὸν πόλο, ποὺ οἱ κατασκευαστὲς τοῦ θαυμαστοῦ αὐτοῦ ἐναέριου πλοίου εἶχαν ὁρίσει γιὰ τὸ τελευταῖο καὶ σπουδαιότερο σημεῖο τοῦ ταξιδιοῦ τους, τὸν πλησίαζε τώρα, ἄθελά τους, παρασυρόμενο ἀπὸ τὴν θύελλα!

Στὴν ἀρχή, μόλις ξέσπασε ἡ θύελλα, οἱ πέντε ἐπιβάτες τ' ἀερόπλοιου τἄχασαν ἀπ' τὴν τρομάρα τους. Οἱ φωνὲς τοῦ Φονδιέλλ, ποὺ ζητοῦσε νὰ τοῦ πετάξουν ἕνα σχοινί, μόλις τοὺς εἶχαν κάνει νὰ συγκρατήσουν κάπως τὸν ἑαυτό τους, ὅταν ἕνα φοβερὸ τρανταγμα τοὺς ἔκανε νὰ χάσουν τὴν ἰσορροπία τους. Τὸ «Λίμπερτυ» ἔγερνε σὲ σημεῖο ποὺ νὰ ἐγγίζη σχεδὸν τὴ γῆ, κάτω ἀπὸ τὴν ὁρμὴ τῆς θύελλας. Σηκώθηκε πάλι, μὰ τότε τὸ σχοινὶ τῆς ἄγκυρας, τὰ παλαμάρια, ποὺ κρατοῦσαν τ' ἀερόπλοιο στερεωμένο, ἔσπασαν μὲ μιᾶς σὰν νὰ ἦταν κλωστές. Καὶ προτοῦ νὰ καλοκαταλάβουν τί συμβαίνει, προτοῦ κἂν νὰ προφθάσουν νὰ ρωτήσουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μήπως πληγώθηκαν ἢ χτύπησαν πουθενά, οἱ πέντε ἐπιβάτες τοῦ ἀερόστατου βρέθηκαν ἑκατοντάδες μέτρα μακρυὰ ἀπ' τὸ ἀγκυροβόλι τους.

— Κύριε, εἶπε μὲ κομμένη φωνὴ ὁ Ὕδον, πλησιάζοντας τὸ δάσκαλό του, τὰ σχοινιὰ ἔσπασαν. Τ' ἀερόπλοιο εἶναι ἀκυβέρνητο κι' ἐλεύθερο.

— Ἔ, καλά, ἀπάντησε ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος. Καὶ τί θέλεις νὰ σοῦ κάνω ἐγώ;

Γιατί, τὴν ἴδια ἐκείνη στιγμή, ὁ παιδαγωγὸς εἶχε ρίξει μιὰ ματιὰ ἔξω, ἀπὸ ἕνα φεγγίτη. Κι' ἡ ματιὰ αὐτὴ ἦταν ἀρκετὴ γιὰ νὰ καταλάβη, πὼς τὸ «Λίμπερτυ», ἀκυβέρνητο κι' ἀφιμένο στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, διευθυνόταν κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν καταστροφή του

— Κύριε, εἶπε ὁ Ὕδον μὲ τὸν πιὸ παρακλητικό του τρόπο. Θὰ μπορούσατε μήπως ν' ἀναλάβετε τὸν χειρισμὸ τοῦ ἀερόπλοιου;

— Ἐγώ; εἶπε ὁ ἄμοιρος παιδαγωγός, ξεχνώντας ὁλότελα τὰ γαλόνια του. Ἐγὼ δὲ νοιώθω γρύ. Ἔκανα τὶς σπουδές μου, ὅπως ὅλος ὁ κόσμος. Δὲν πέρασα ἀπὸ καμμιὰ ἀεροναυτικὴ σχολή, κι' ἂν τύχει νὰ βρεθῶ μέσα στὸ θάλαμο τοῦ πηδαλίου, ὅπου ὅλα εἶναι ξένα κι' ἄγνωστα γιὰ μένα, θὰ νοιώθω τὸν ἑαυτό μου ὅπως θὰ τὸν νοιώθη ἕνας ἐρυθρόδερμος ἂν τύχη νὰ βρεθῆ στὴν ἕδρα τοῦ καθηγητοῦ τῶν Λατινικῶν.

— Ὡστόσο, κύριε, πρέπει νὰ μὲ συνοδεύσετε, εἶπε ἀποφασιστικὰ ὁ Γαβριήλ. Εἶναι ἀνάγκη.

— Ἂν εἶναι ἀνάγκη, παιδί μου, δὲν ἔχω καμμιὰ ἀντίρρηση.

— Ἀκούστε, κύριε, εἶπε ὁ Γαβριήλ. Ἔχω ἀνάγκη νὰ μὲ βοηθήση κάποιος. Οὔτε ἡ μὶς Γκράς, οὔτε ἡ Νταίζη δὲν μποροῦν νὰ μοῦ φανοῦν χρήσιμες, καὶ τὸ καλύτερο ποὺ ἔχουν νὰ κάνουν εἶναι νὰ μείνουν ἐδῶ, στὴν κεντρικὴ καμπίνα. Ἐσεῖς θἄρθῆτε μαζί μου καὶ μὲ τὸν Ὕδον στὴ μπροστινή. Ἐκεῖ θὰ σᾶς πῶ τί ἔχετε νὰ κάνετε.

Οἱ ρόλοι εἶχαν ἀλλαχθεῖ κατὰ πρωτοφανὴ τρόπο, καὶ τώρα ὁ μαθητὴς ἦταν ἐκεῖνος ποὺ πρόσταζε κι' ὁ δάσκαλος ἐκεῖνος ποὺ ὑπάκουε. Ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος θἄβρισκε ἴσως νὰ φέρη κάποια ἀντίρρηση, ἂν δὲν ἐξακολουθοῦσε νὰ τὰ ἔχη ἀκόμη ὁλότελα χαμένα, ἐνῶ ὁ Γαβριὴλ ποὺ εἶχε συνέλθει ἀπὸ τὴν ταραχὴ τῆς πρώτης στιγμῆς, ἔδειχνε μιὰ ψυχραιμία καὶ μιὰ ἀποφασιστικότητα πολὺ ἀνώτερη ἀπὸ τὴν ἡλικία του. Κάθε συζήτηση ἄλλωστε ἦταν περιττή. Δὲν ἦταν ὥρα γιὰ κουβέντες ἀλλὰ γιὰ ἐνέργεια. Τί εἶχε σκοπὸ νὰ κάνη ὁ Γαβριήλ; Ὁ καθηγητὴς δὲν εἶχε ἰδέα. Ἕνας ἀρχηγὸς εἴχε παρουσιασθεῖ. Ὁ ἀρχηγὸς αὐτὸς ἦταν βέβαια ἕνα παιδὶ μονάχα. Μὰ μιὰ καὶ τὸ παιδὶ αὐτὸ ἔπαιρνε μόνο του τὶς ἀποφάσεις καὶ γνώριζε ἐκεῖνο ποὺ ἔπρεπε νὰ κάνη, ἡ ἡλικία δὲν εἶχε καμμιὰ σημασία.

— Προχώρησε, παιδί μου, καὶ σὲ ἀκολουθῶ, τραύλισε ὁ ἄμοιρος παιδαγωγός.

Ὁ Γαβριὴλ βγῆκε στὴ γέφυρα. Ὁ ἄνεμος λυσσοῦσε ἐκεῖ καὶ τὸ χιόνι ἔπεφτε στὸ πάτωμα καὶ χυνόταν κάτω σὰν βροχή. Ἀπὸ ὁλόκληρο τὸ μπαλλόνι τοῦ ἀεροπλοιου ἔτρεχαν ποταμοὶ βροχῆς. Γιατὶ τὸ μυστηριῶδες μηχάνημα, ποὺ θέρμαινε τὸ ἀεροπλοιο, ἐξακολουθοῦσε νὰ λειτουργῆ. Προτοῦ νὰ ξεκινήσουν γιὰ τὴ μοιραία ἐκδρομή τους, ἀπ' τὴν ὁποία δὲν ἔμελλε νὰ ξαναγυρίσουν πιὰ ποτέ, οἱ ἄνδρες τοῦ κ. Στέφενσον εἶχαν φροντίσει νὰ τ' ἀφήσουν ὅλα ἐν τάξει. Ἂν ὁ κινητήρας εἶχε πάψει νὰ δουλεύη, τὸ μπαλλόνι τοῦ ἀερόπλοιου θὰ εἶχε μεταμορφωθεῖ σὲ μιὰ πελώρια χιόνινη σφαῖρα. Καὶ μ' ἕνα τέτοιο βάρος θὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ σηκωθῆ τόσο ψηλὰ καὶ νὰ φθάση σχεδὸν νὰ πετάη ἐπάνω ἀπὸ τὰ σύννεφα. Μὰ ὁ Γαβριὴλ δὲν φοβόταν πὼς μποροῦσε νὰ συμβῆ, οὔτε κἂν τώρα, ἕνα τέτοιο πρᾶγμα, γιατὶ ὁ Μέρρυ Μπρόουντζων τοῦ εἶχε ἀποκαλύψει μερικὲς λεπτομέρειες σχετικὲς μὲ τὸ μυστικό. Κι' ἔτσι χωρὶς νὰ ἔχη καταλάβει ἀκόμη τὸ μηχανισμὸ τοῦ ἠλεκτρικοῦ αὐτοῦ «καλοριφέρ», ὁ μικρὸς Παρισινὸς ἐγνώριζε ὅτι μποροῦσε κανεὶς νὰ ὁπολογίζη σ' αὐτὸν γιὰ σαραντάοκτὼ ὧρες τουλάχιστο. Μ' ὅλο ποὺ τὸ μηχάνημα ἐργαζόταν ἀδιάκοπα, ἐνόσω βρίσκονταν στὶς ψυχρὲς περιοχὲς τοῦ βοριά, δὲν τὸ κανόνιζαν παρὰ κάθε δυὸ-τρεῖς ἡμέρες. Στὸ ἐντωμεταξὺ διάστημα κανεὶς δὲ νοιαζόταν γι' αὐτό.

Τὸ δωμάτιο ἔμενε ἑρμητικὰ κλεισμένο, καὶ ὅμως τὸ μυστηριῶδες μηχάνη-

μα ἐξακολουθοῦσε νὰ σκορπίζη τὴ ζέστη του καὶ στὸ ἐξωτερικὸ καὶ στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἀερόπλοιου.

Ὅταν ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος πέρασε τὴ γέφυρα, ἀκολουθώντας τοὺς μαθητές του, νόμισε πὼς ἔφθασε ἡ τελευταία του στιγμή. Ὁ ἀέρας καὶ τὸ χιόνι τὸν χτυποῦσαν κατάμουτρα καὶ τοῦ ἔκοβαν τὴν ἀναπνοή. Τὸ πάτωμα γλυστροῦσε καὶ τὸ ἀερόστατο κλυδωνιζόταν ἀφάνταστα. Πάνω ἀπὸ δέκα φορὲς ἀναγκάστηκε ὁ ἄτυχος παιδαγωγὸς νὰ γαντζωθῆ στὸ κιγκλίδωμα γιὰ νὰ μὴ τὸν ρίξη κάτω ὁ ἄνεμος. Τὸ «Λίμπερτυ» σκαμπανέβαινε, καὶ πότε-πότε ὑψώνόταν μὲ τὴ μύτη κατὰ τὸν οὐρανὸ γιὰ νὰ ξαναπέση πάλι ὁρμητικά. Χωρὶς νὰ συλλογίζεται τὸ ρεζιλίκι, ὁ κ. Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος ἀποτέλειωσε τὴ διάβαση τῆς γέφυρας περπατώντας μὲ τὰ τέσσερα στὰ γόνατα. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ ἦταν κάπως ἐξευτελιστικὸ γιὰ τὸ φιλότιμο ἑνὸς ὑποκελευστῆ, μὰ ὁ πολύπαθος Μέντορας θὰ ἔκανε πολὺ ἄσχημα ἂν ἐπέμενε νὰ κρατήση ψηλὰ τὴν ἀξιοπρέπειά του τὴ στιγμὴ ποὺ κινδύνευε ἡ ζωή του.

— Οὔφ! ἔκαμε ὅταν ἔφθασε ἐπιτέλους στὴ μπροστινὴ καμπίνα ὅπου οἱ μαθητές του τὸν περίμεναν μὲ ἀνυπομονησία.

(Ἀκολουθεῖ)

ΡΗΤΑ

87.

Στῆς Ἰδέας τὴν ὁρμὴ
Ποὺ ἄδολα ξεσπᾶ νὰ δράση
Γιὰ σκοπὸ κοινωφελῆ,

Δὲν ἀντέχουνε φραγμοὶ
Ποὺ συμφέρο ἔχουνε βάση:
Σπάζουνε σὰν τὸ γυαλί.

88.

Φίλος ποὺ ἀχάριστος δειχθεῖ
Πρέπει νὰ περιφρονηθῆ
Καὶ θὰ συνέλθη, ἀργότερα

Τέτοιος κι' ἄλλοῦ νὰ μὴ φανῆ:
Ἡ περιφρόνηση πονεῖ
Κι' ἀπὸ ξυλιὲς χειρότερα.

CHEF

ΧΙΑΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΓΙΑ ΚΑΛΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΚΑΚΟ...

Αὐτὸ συνέβηκε μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ στὴ Μασσαλία.

Ἕνας Μασσαλιώτης γύριζε τὸ πρωὶ ἀπὸ τὴν ἀγορά. Στὸ δρόμο ἀπάντησε ἕνα φίλο του ποὺ τὸν ρώτησε τί νέα. Εἶχε διάθεση κεῖνο τὸ πρωὶ ὁ Μασσαλιώτης καὶ, γιὰ νὰ γελάση, τοῦ εἶπε:

— Δὲν τἄμαθες;.. Ἕνας καρχαρίας, ἕνας τεράστιος καρχαρίας. ἔφραξε τὴ μπούκα τοῦ λιμανιοῦ. Οὔτε νὰ βγῆ πλοῖο μπορεῖ πιά, οὔτε νὰ μπῆ. Τί γίνεται, μὴν τὰ ρωτᾶς! Νά, ἀπὸ κεῖ ἔρχουμαι.

— Ἀλήθεια; ἔκαμε ὁ φίλος ποὺ τὸχαψε ἀμέσως.

— Ἄντε νὰ ἰδῆς!

Χωρίστηκαν. Ὁ φίλος τράβηξε κατὰ τὸ λιμάνι, κι' ὁ Μασσαλιώτης μπῆκε σ' ἕν' ἄλλο μαγαζὶ νὰ συμπληρώση τὰ ψώνια του. Ἀλλὰ ὅταν, μετὰ ἕνα τέταρτο, βγῆκε ἀπὸ κεῖ, εἶδε πολλοὺς ἀνθρώπους νὰ τρέχουν πρὸς τὸ λιμάνι. Παραξενεύθηκε καὶ ρώτησε κάποιον:

— Τί συμβαίνει, παρακαλῶ;

— Πάω νὰ ἰδῶ, τοῦ ἀποκρίθηκε βιαστικά, ποὺ ἕνας τεράστιος καρχαρίας ἔφραξε τὴ μπούκα τοῦ λιμανιοῦ!

Κι' ἐξακολούθησε νὰ τρέχη.

«Τὸ ἀστεῖο μου! κρυφογέλασε ὁ Μασσαλιώτης. Ὁ φίλος μου, φαίνεται, τὄπε καὶ σ' ἄλλους... Τί γρήγορα ποὺ διαδόθηκε!.. Μὰ καὶ τί εὔκολα ποὺ πιστεύθηκε! Παράξενοι ἄνθρωποι εἶμαστε μεῖς οἱ Μασσαλιῶτες!..»

Παρακάτω εἶδε κι' ἄλλους. Ἀπὸ δῶ, ἀπὸ κεῖ, μπουλούκια-μπουλούκια, οἱ ἄνθρωποι ἔτρεχαν πρὸς τὸ λιμάνι. Κι' ὅποιον ρωτοῦσε, τὸ ἴδιο τοῦλεγε:

— Ἕνας τεράστιος καρχαρίας ἔφραξε τὴ μπούκα τοῦ λιμανιοῦ!

Ὁ Μασσαλιώτης κρυφογελοῦσε πάντα, μὲ τὴν ἰδέα πὼς ἦταν τὸ ἀστεῖο του ποὺ πιστεύθηκε τόσο εὔκολα καὶ διαδόθηκε τόσο γρήγορα. Ἀλλὰ βλέποντας ὁλόενα κι' ἄλλους ἀνθρώπους ἀναστατωμένους, κι' ἀκούγοντας ἀπ' ὅλους τὸ ἴδιο, ἄξαφνα συλλογίσθηκε:

«Καλέ, γιὰ στάσου!.. Μὴ δὲν εἶναι τὸ ἀστεῖο μου;.. Μὴν τὄπα στὸ βρόντο καί, κατὰ σύμπτωση, εἶναι ἀλήθεια; Μπά! δύσκολο εἶναι; Ἡ θάλασσα ἔχει τόσα τέρατα! Ἕνας τεράστιος καρχαρίας δὲν μπορεῖ νὰ φράξη τὴ μπούκα ἑνὸς λιμανιοῦ; Ποῦ ξέρεις τί γίνεται! Γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό, ἂς πάω νὰ ἰδῶ κι' ἐγώ, μὴ χάσω τὸ θέαμα!»

Κι' ὁ Μασσαλιώτης ἔκαμε μεταβολὴ κι' ἀκολούθησε τὸ πλῆθος ποὺ ἔτρεχε πρὸς τὸ λιμάνι.

Πήγαινε νὰ ἰδῆ ἂν τὸ ἀστεῖο του ἦταν ἀλήθεια!

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΑΥΓΗ ΣΤ' ΑΚΡΟΓΙΑΛΙ

Ἡ αὐγὴ μὲ τὰ χεράκια της
ἀγγίζει τἀκρογιάλι,
καὶ τὸ σκοτάδι ξεψυχᾶ
στὸ χάδι της αὐτό.
Ἀνατοιχάει τὸ πέλαγο
κι' ὅλα ξυπνοῦν ἀγάλι,
καὶ σὰν τὸ βόμβο ἁπλώνεται
παντοῦ ἕνα βουΐτό.

Ἀνατριχᾶ ἡ βουνοκορφὴ
στὸ χάδι τοῦ ἥλιου πρῶτα,
ποὺ πάνω της σὰ ρόδινο
λές, ὄνειρο γλυστρᾶ.
Τοῦ ξωκκλησιοῦ τὸ σήμαντρο
σημαίνει ὀρθρινὴ νότα,
καὶ νυσταγμένη γύρισε
ἡ βάρκα ἑνὸς ψαρᾶ.

Μέσ' τῶν δεντρῶν τὸ φύλλωμα
προσεύχεται ἕνας σπίνος
κι' εἴν' ἡ φωνή του στὴ σιγὴ
τόσο μελωδική!
Καὶ στὴ βουβὴ πλάϊ θάλασσα,
στὴν ἀμμουδιά, ἕνας κορίνος,
στέκει σὰ θαῦμα ἀτλάζινο
σὲ στάση ἐκστατική.

ΡΙΤΑ Ν. ΜΠΟΥΜΗ

ΝΕΑ ΘΡΥΨΑΛΑ

Ὅλοι τρέχουν σ' αὐτὸν τὸν κόσμο: οἱ νέοι γιὰ νὰ φθάσουν, οἱ γέροι γιὰ νὰ προφθάσουν καὶ τὰ παιδιά... γιὰ νὰ πέσουν.

Δ. Γρ. Κ.

Ο ΜΠΕΜΠΗΣ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΑ «ΕΝ ΤΑΞΕΙ»

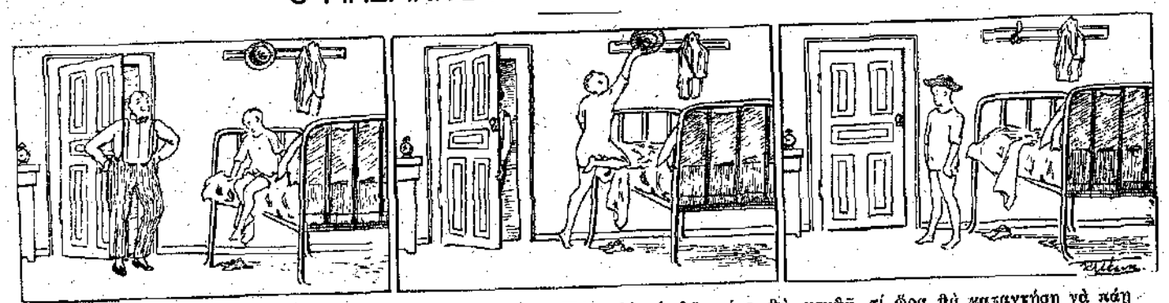

Ὁ Μπέμπης σήμερα ξύπνησε στὶς ὀχτὼ παρὰ τέταρτο. Πότε θὰ πλυθῆ, πότε θὰ ντυθῆ, τί ὥρα θὰ καταντήση νὰ πάη σχολειό του; «— Τέτοια ὥρα σηκώνουνται; τοῦ λέει κι' ὁ μπαμπάς του. Μὰ σὺ ἔπρεπε νὰ βάζῃς τὸ καπέλλο σου τώρα...» «—Ἄ, γι' αὐτὸ μὲ μαλώνετε; Μ' ἂν εἶναι γιὰ τὸ καπέλλο, αὐτὸ τὸ βάζω στὴ στιγμή! Ὁρίστε!...» Καί, χωρὶς νὰ χάση καιρό, παίρνει τὸ καπέλλο του ἀπ' τὴν κρεμάστρα καὶ τὸ φορεῖ.

ΜΑΚΝΤΩΦ

Ἔτσι ὁ Μπέμπης εἶναι «ἐν τάξει».

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Τὰ πειράματα τῆς μὲς Ὀφηλίας

Ὡς τὰ τώρα, ὁ Ἀδόλφος ἦταν ἐπιφορτισμένος μὲ τὰ ψώνια τοῦ σπιτιοῦ. Ἦταν ὅμως κι' αὐτὸς ἐπιπόλαιος κι' ἐλαφρὸς σὰν τὸν ἀφέντη του, κι' ἔτσι τὰ ἔξοδα ἦταν πάρα πολλὰ στὸ σπίτι τοῦ Σαὶν-Κλὰρ.

Ὁ Τόμ, συνειθισμένος νὰ θεωρεῖ τὸ συμφέρο τοῦ ἀφέντη του γιὰ συμφέρο δικό του, στενοχωριόταν ποὺ ἔβλεπε αὐτὴ τὴν ἀσυλλόγιστη σπατάλη, καὶ κάπου-κάπου ξεθάρρευε νὰ κάνει καὶ καμμιὰ παρατήρηση. Ὁ Σαὶν Κλὰρ στὴν ἀρχὴ ἐπιφόρτιζε μὲ μερικὰ ψώνια καὶ τὸν Τόμ. Γρήγορα ὅμως εἶδε πόσο ἦταν προσεχτικὸς κι' ἐπιτήδειος, καὶ τότε σιγὰ-σιγὰ τοῦ ἀνάθεσε νὰ κάνει ὅλες τὶς προμήθειες τοῦ σπιτιοῦ.

Ὁ Ἀδόλφος μὲ λύπη ἔβλεπε πὼς ἔχανε τὴν ἐξουσία του.

— Ἄφισε τὸν Τὸμ νὰ κάνει τὴ δουλειά του, τοῦ εἶπε ὁ Σαὶν-Κλὰρ. Ἐσὺ ξέρεις θαυμάσια νὰ διαλέγεις τὰ ψώνια. Ὁ Τὸμ ὅμως ξέρει καὶ τί στοιχίζει τὸ καθένα καὶ σὲ τί χρειάζεται τὸ καθένα. Κι' ἂν δὲν κοιτάξουμε λιγάκι καὶ τὴν οἰκονομία, θἀρθεῖ καμμιὰ μέρα ποὺ τὸ πουγγὶ θἀδειάσει.

Ἡ ἀπεριόριστη ἐμπιστοσύνη αὐτοῦ τοῦ ἀφέντη, ποὺ ἔδινε τὰ χαρτονομίσματα χωρὶς νὰ τὰ κοιτάζει κι' ἔπερνε τὰ ρέστα χωρὶς νὰ τὰ μετρᾶ, μποροῦσε στὰ τελευταῖα νὰ γίνει κακὸς πειρασμὸς γιὰ ἕναν ἄνθρωπο, ποὺ δὲν θὰ εἶχε τὴν τιμιότητα τοῦ Τόμ. Ὁ Τὸμ ὅμως, ὅση ἐμπιστοσύνη τοῦδειχναν, τόσο πιὸ πιστὸς γινόταν.

Ὁ Ἀδόλφος, ἄ, ἦταν ἄλλο!.. Μὲ τὴν ξενοιασιὰ ποὺ τοῦδειχνε ὁ ἀφέντης του, κατάντησε στὰ τελευταῖα νὰ μπερδέψει θαυμάσια τὸ «δικό του» καὶ τὸ «δικό μου» καὶ νὰ βρίσκη τὸ φυσικώτερο πρᾶγμα τοῦ κόσμου, τὸ νὰ χρησιμοποιεῖ χρήματα τοῦ ἀφέντη του γι' ἀνάγκες δικές του.

Ὁ Τὸμ διατηροῦσε γιὰ τὸν νεαρὸ κι' ὡραῖο κύριό του πίστη καὶ σεβασμό, ἀλλὰ μαζὶ καὶ μιὰ πατρικὴ φροντίδα. Ἤξερε κι' αὐτὸς αὐτὸ ποὺ ἤξερε ὅλος ὁ κόσμος: ὅτι ὁ Σαὶν Κλὰρ δὲν διάβαζε ποτὲ τὴν Ἁγία Γραφή, ὅτι ὅλα τἄπερνε στ' ἀστεῖα, ὅτι ξενυχτοῦσε στὰ θέατρα καὶ στὶς λέσχες, τέλος ὅτι δὲν ἀνῆκε στὴ χριστιανικὴ θρησκεία. Δὲν τολμοῦσε βέβαια νὰ πεῖ τίποτα, ἀλλὰ κάπουκάπου πετοῦσε τὸ λόγο του.

Ἕνα βράδυ, ὁ Σαὶν Κλὰρ ἦταν καλεσμένος σ' ἕνα συμπόσιο καὶ τὸν ἔφεραν κατὰ τὰ ξημερώματα σὲ κακὰ χάλια. Ὁ Ἀδόλφος κι' ὁ Τὸμ τὸν ἔβαλαν στὸ κρεβάτι του. Ὁ Ἀδόλφος γελοῦσε γιατὶ ὁ ἀφέντης του ἦταν μεθυσμένος «φέσι», ὁ Τὸμ ὅμως ἦταν σκεπτικός.

Τ' ἄλλο πρωί, ὁ Σαὶν Κλὰρ ἔδωσε χρήματα στὸν Τὸμ γιὰ νὰ κάμει τὰ ψώνια. Ὁ Τὸμ τὰ πῆρε ἀλλὰ δὲν ἔφευγε.

— Τί περιμένεις, Τόμ; Μήπως δὲ φτάνουν τὰ λεπτά;

— Φτάνουν, ἀπάντησε ὁ Τὸμ σοβαρά.

— Μὰ τί ἔχεις; φαίνεσαι πολὺ στενοχωρημένος.

— Ναί, εἶπε ὁ Τόμ, εἶμαι στενοχωρημένος. Νόμιζα πὼς ὁ ἀφέντης εἶναι καλὸς γιὰ ὅλον τὸν κόσμο.

—Ἔ, λοιπόν, δὲν εἶμαι; Ἔχεις κανένα παράπονο τώρα;

—Ὄχι. Ὁ ἀφέντης δὲν εἶναι καλὸς γιὰ τὸν ἑαυτό του...

Ὁ Σαὶν Κλὰρ κατάλαβε τὸ νόημα αὐτῶν τῶν λόγων καὶ κοκκίνησε.

— Αὐτὸ εἶν' ὅλο, Τόμ; εἶπε.

— Αὐτό, εἶπε φοβισμένα ὁ Τόμ. Ἀγαπητέ μου ἀφέντη, φοβοῦμαι ὅτι ἔτσι ποὺ ζῆτε, θὰ καταστρέφετε τὴν ὑγεία σας καὶ θὰ χάσετε καὶ τὴν ψυχή σας...

Ὁ Σαὶν Κλὰρ, ἄνθρωπος μὲ λεπτὴ κι' εὐαίσθητη ψυχή, συγκινήθηκε βαθειὰ ἀπὸ τὰ εἰλικρινῆ αὐτὰ λόγια τοῦ σκλάβου του.

— Καλά, Τόμ, θὰ σοῦ κάνω τὸ χατήρι. Δὲ θὰ ξαναπάω πιὰ στὰ γλέντια αὐτὰ ποὺ δὲ σ' ἀρέσουν. Οὔτε καὶ μένα μ' ἀρέσουν, ἀλλὰ μὲ παρασύρουν οἱ φίλοι μου καὶ μὲ πηγαίνουν. Σοῦ δίνω λοιπὸν τὸ λόγο μου πὼς δὲ θὰ ξαναπάω. Ἔλα, τώρα πήγαινε στὴ δουλειά σου καὶ μὴ στενοχωριέσαι.

Ὁ Τὸμ βγῆκε κι' ὁ Σαὶν Κλὰρ συλλογίστηκε πόση εὐεργετικὴ ἐπίδραση εἶχε ἀπάνω του ἡ ἀφοσίωση τοῦ καλοῦ αὐτοῦ σκλάβου. Κράτησε λοιπὸν τὸ λόγο του, σὰν ἀληθινὸς ἰζέντλεμαν. Ὁ Τὸμ εἶχε κάμει ἕνα ἀληθινὸ κατόρθωμα.

* * *

Τώρα, ἂς ἰδοῦμε τί τραβάει ἡ καλὴ μὶς Ὀφηλία, ποὺ πολεμᾶ νὰ φέρει σὲ τάξη τὸ ἀκατάστατο σπίτι τοῦ Σαὶν Κλάρ.

Τὴν πρώτη μέρα, ἦταν στὸ πόδι ἀπὸ τὶς τέσσερις. Συγύρισε τὴν κάμαρά της κι' ἑτοιμάστηκε νὰ κάμει τὴν ἐπιθεώρησή της.

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα δὲν ἔμεινε τίποτα στὴ θέση του. Σεντούκια, ντουλάπες, ἀσπρόρρουχα, πιατικά, μαγειρειά, ὀπόγεια, ὅλα τὰ ἐπιθεώρησε ἡ μὶς Ὀφηλία. Ὅ,τι κρυμμένο σ' ἀπόμερες γωνιὲς βγῆκε στὸ φῶς, μ' ἕναν τρόπο ποὺ ἔφερε σ' ἀπελπισία τὶς ἐξουσίες τῆς κουζίνας καὶ προκάλεσε ἔκπληξη καὶ μουρμούρες.

Ἡ γριὰ Ντίνα, ἡ ἀρχιμαγείρισσα, ἦταν καταφουρκισμένη, γιατὶ φοβόταν πὼς θἀχανε τὰ προνόμιά της καὶ τὴν ἐπιβολή.

Ἡ Ντίνα εἶχε τὴν ἀξία της. Ὅπως κι' ἡ κυρὰ-Χλόη, ἦταν κι' αὐτὴ μαγείρισσα γεννημένη. Ἐνῶ ὅμως ἡ κυρὰ-Χλόη εἶχε σύστημα καὶ μέθοδο, ἡ Ντίνα ἦταν μιὰ ἄταχτη μεγαλοφυΐα. Πεισματάρα, ἐπίμονη, ἀγύριστο κεφάλι. Ἡ μητέρα τῆς κυρίας Σαὶν Κλὰρ τὴν εἶχε ἀφήσει νὰ κάνει τοῦ κεφαλιοῦ της κι' «ἡ μὶς Μαρία» – ὅπως ἐξακολουθοῦσε νὰ λέει τὴν κυρία της καὶ μετὰ τὸ γάμο της — δὲ σκοτιζόταν καὶ πολὺ γιὰ ὅ,τι γινόταν στὸ μαγειριό. Ἔτσι λοιπόν, ἡ Ντίνα εἶχε ἕνα δικό της βασίλειο μέσα στὴν κουζίνα, ὅπου βασίλευε κυρίαρχη κι' ἀνενόχλητη.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι πολὺ σπάνια τύχαινε νὰ μὴν πετύχει ἕνα φαγητὸ τῆς Ντίνας. Μ' ὅλο ποὺ σπαταλοῦσε καιρὸ καὶ ὑλικά, μ' ὅλο ποὺ ἡ κουζίνα ἔμοιαζε πάντα σὰν τόπος, ποὺ τὸν ἐρήμαξε μιὰ καταιγίδα, μ' ὅλο ποὺ κάθε πρᾶγμα εἶχε διαφορετικὴ θέση κάθε μέρα τοῦ χρόνου, — ὡςτόσο, ἂν εἶχε κανεὶς λίγη ὑπομονή, μποροῦσε νὰ ἤταν σίγουρος πὼς θἄτρωγε θαυμάσιο φαγητό.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ τὴ βρίσκουμε μέσα στὴν κουζίνα της, καθισμένη κατάχαμα· νὰ καπνίζει μιὰ πίπα ποὺ κάπνιζε σὰ λιβανιστήρι, ὅπως ἔκανε κάθε φορὰ ποὺ τῆς χρειαζόταν ἔμπνευση. Τριγύρω της ὁλόκληρο στράτευμα ἀπὸ ἀραπάκια. Ἄλλα ξεφλουδίζουν μπιζέλια, ἄλλα καθαρίζουν πατάτες, ἄλλα μαδοῦν κατόπουλα, ἐνῶ ἡ Ντίνα ἐπιβλέπει κι' ἐπεμβαίνει κάθε τόσο γιὰ νὰ τιμωρήσει κανέναν ἄταχτο, χτυπώντας τον μὲ τὴν ξύλινη κουτάλα ποὺ κρατεῖ. Γιατὶ ἡ Ντίνα κυβερνᾶ ὅλο αὐτὸ τὸ στρατὸ κι' ἐνοεῖ νὰ ἐπιβάλει τὴν κυριαρχία της.

Αὐτὴ τὴν εἰκόνα εἶδε ἡ μὶς Ὀφηλία ὅταν μπῆκε στὴν κουζίνα. Ἡ Ντίνα εἶχε πληροφορηθεῖ τὴ μεταβολὴ κι' εἶχε ἀπόφαση νὰ καταπολεμήσει μὲ ὅλα της τὰ δυνατὰ τοὺς νεωτερισμούς, ποὺ ἤθελε νὰ φέρει τὸ νέο πρόσωπο τοῦσπιτιοῦ.

Ὅταν ἡ Ντίνα εἶδε τὴ μὶς Ὀφηλία, δὲν ἐσάλεψε καθόλου ἀπὸ τὴ θέση της κι' ἐξακολούθησε νὰ καπνίζει τὴν πίπα της, σὰ νὰ μὴν εἶχε καμμιὰ σχέση μαζί της αὐτὴ ἡ ἐπίσκεψη. Ὡστόσο τὴν κοίταξε λοξὰ καὶ τὴν παρακολουθοῦσε μὲ τρόπο.

Ἡ μὶς Ὀφηλία εἶδε μὲ ἀπορία ὅλα τὰ ἐρμάρια καὶ τοὺς μπουφὲδες ποὺ γέμιζαν τὴν ἀπέραντη κουζίνα, κι' ἄρχισε τὴν ἐπιθεώρησή της.

— Ντίνα, τί χρειάζεται αὐτὸ τὸ συρτάρι; ρώτησε.

— Χρειάζεται γιὰ κάθε τι, μίς.

Κι' ἀληθινά, τὸ περιεχόμενό του ἦταν πράγματα κάθε λογῆς. Ἡ μὶς Ὀφηλία ἔβγαλε πρῶτα-πρῶτα ἕνα ὡραῖο κλαράτο τραπεζομάντηλο, ποὺ ἦταν ματωμένο καὶ ποὺ σίγουρα εἶχε χρησιμεύσει γιὰ νὰ περιτυλίξει ὠμὸ κρέας.

— Τ' εἶν' αὐτό, Ντίνα; τὸ κρέας τὸ τυλίγεις μὲ τὰ καλύτερα τραπεζομάντηλα τῆς κυρίας σου;

—Ὄχι βά, μίς! Ἀλλὰ ἔτυχε νὰ μὴ βρῶ τίποτα προχειρότερο. Ἄλλωστε τὸ βάλα στὴν ἄκρη γιὰ νὰ τὸ πλύνω, ὅταν θ' ἀδειάσω.

«Τί ἀταξία!» εἶπε ἀπὸ μέσα της ἡ μὶς Ὀφηλία, ἐξακολουθώντας τὴν ἔρευνα. Ἔβγαλε τότε μιὰ Ἁγία Γραφή, κάμποσα ἄπλυτα μαντήλια, ἕνα ἀρχινισμένο πλέξιμο, μιὰ καπνοσακκούλα, κάμποσα μπισκότα, ἕνα-δυὸ βάζα μὲ πομμάδες, δυὸ παλιοπάπουτσα, ἕνα κομμάτι φανέλλα ὅπου ἦταν τυλιγμένα κάμποσα σκόρδα, μερικὲς πετσέτες, βελόνες καὶ τέλος ἔσωρὸ ἄλλα πράγματα, τυλιγμένα σὲ κομμάτια ἀπὸ ἐφημερίδες.

— Ποῦ βάζεις τὰ μοσχοκάρυδα, Ντίνα; ρώτησε ἡ μὶς Ὀφηλία, μὲ ὕφος ἀνθρώπου ποὺ ἀπὸ μέσα του ζητᾶ ὑπομονὴ ἀπὸ τὸ Θεό.

— Μά... σὲ πολλὲς μεριές. Ἔχω μερικὰ σ' αὐτὸ τὸ σπασμένο πατήρι. Τ' ἄλλα τἄχω στὸ συρτάρι.

— Μὰ βλέπω κι' ἐδῶ μερικά.

— Τἄβαλα ἐκεῖ τὸ πρωΐ. Μ' ἀρέσει νὰ τἄχω πρόχειρα, ἀπάντησε ἡ Ντίνα.

Καὶ γυρίζοντας στοὺς ὑποταχτικούς της, φώναξε αὐστηρά: —Ἔ, Τζάκ! Τί κάνεις ἐκεῖ. Κοίταξε καλὰ γιατὶ θὰ τὶς φᾶς!

— Κι' αὐτὸ τί εἶναι; ρώτησε ἡ μὶς δείχνοντας ἕνα βάζο.

—Ἔχει λίπος. Τἄβαλα ἐκεῖ γιὰ νὰ τἄχω πρόχειρο.

— Καὶ τὸ βάζεις στὰ πιὸ καλὰ βάζα;

— Μὰ ἤμουν βιαστική. Σκόπευα νὰ τὸ βγάλω σήμερα.

— Κι' αὐτὲς οἱ πετσέτες;

— Τὶς ἔβαλα ἐκεῖ γιὰ νὰ τὶς πλύνω, μόλις εὐκαιρήσω.

— Καλά, δὲν ἔχεις ἄλλο μέρος νὰ βάζεις τ' ἄπλυτα;

— Ναί, ὁ ἀφέντης ἀγόρασ' ἕνα κιβώτιο γι' αὐτὴ τὴ δουλειά. Ἀλλὰ στὸ σκέπασμά του ζυμώνω τὰ κουλούρια κι' ἀκουμπῶ κανένα πρᾶγμα, ἄμα τύχει. Ποῦ νὰ τὸ ἀγκώνω κάθε τόσο!

— Καὶ γιατὶ δὲ ζυμώνεις τὰ κουλούρια πάνω στὸ τραπέζι;

— Στὸ τραπέζι; Μὰ εἶναι πάντα γεμάτο μὲ πιάτα κι' ἄλλα πράγματα, Ποῦ τόπος!

— Καὶ γιατὶ δὲν πλένεις τὰ πιάτα, νὰ τὰ βάζεις στὴ θέση τους;

— Νὰ πλύνω τὰ πιάτα; φώναξε ἡ Ντίνα, ποὺ ἄρχισε πιὰ νὰ θυμώνει. Τί ὡραῖα ποὺ ξέρουν ἀπὸ δουλειὰ οἱ κυρίες! Καὶ ποιὸς θὰ ἑτοιμάσει τὸ φαγητό, ὅταν χάσω τὸν καιρό μου νὰ πλένω τὰ πιάτα καὶ νὰ τὰ βάζω στὴ θέση τους; Ἡ μὶς Μαρία δὲ μοῦκανε ποτὲ τέτοιες ἐρωτήσεις.

— Κι' αὐτὰ τὰ σκόρδα, τί τὰ θέλεις;

— Ἄ, ἐκεῖ τἄχω τὰ σκόρδα; Αὐτὰ μοῦ χρειάζονται! Εἶναι διαλεχτὰ καὶ τὰ φύλαξα νὰ τὰ βάλω σὲ κανένα καλὸ φαγητό Καὶ τἄχα ξεχάσει πιά.

Ἡ μὶς Ὀφηλία ἀνασήκωσε κάτι ἐφημερίδες ποὺ σκεπαζαν διάφορα χόρτα.

— Θἀθελα νὰ μὴν πειράξει αὐτὰ τὰ πράγματα ἡ μίς, εἶπε ἡ Ντίνα. Συνηθίζω νὰ βάζω τὰ πράγματα σὲ τρόπο, ποὺ κάμω τίποτα. Σάμ! Πρόσεχε, μὴ δίνεις τὴ ζαχαριέρα στὸ μωρό! Θὰ φᾶς ξύλο!

— Λοιπόν, Ντίνα, θὰ βάλω τὴν κουζίνα σὲ τάξη μιὰ φορὰ γιὰ πάντα, κι' ὕστερα πιὰ θὰ σοῦ εἶναι εὔκολο νὰ τὴ διατηρήσεις.

— Χριστὸς καὶ Παναγιά, μὶς Φηλία! Δὲν εἶναι γιὰ τὶς κυρίες αὐτὴ ἡ δουλειά! Οὔτε ὑπάρχει κανεὶς λόγος νὰ μπῆτε σὲ τέτοιο κόπο!

Κι' ἡ Ντίνα σηκώθηκε ἀπάνω κι' ἄρχησε νὰ σουλατσάρει μὲ θυμὸ σὰ νὰ τὴν εἶχαν προσβάλει, ἐνῶ ἡ μὶς Ὀφηλία μάζευε καὶ ταχτοποιοῦσε ὅ,τι πρόφταινε μὲ μιὰ ἐπιτηδειότητα καὶ γρηγοράδα, ποὺ ξάφνιζε ἀληθινὰ τὴ Ντίνα.

— Τ' εἶν' αὐτό, τ' εἶν' αὐτό! μουρμούριζε ἡ μαγείρισσα. Τέτοιες κυρίες δὲν ἔχουν ξαναδεῖ τὰ μάτια μου. Ὅταν ἔχω «καθαριότητα», ἡ κουζίνα μου λάμπει σὰν τὸ γυαλί. Ἀλλὰ δὲ μ' ἀρέσει νὰ μὲ τριγυρίζουν οἱ κυρίες καὶ νὰ μοῦ ἀνακατώνουν τὰ πράγματα καὶ νὰ μὴ μπορῶ ὕστερα νὰ τὰ βρῶ.

Ἂς ποῦμε καὶ «τοῦ στραβοῦ τὸ δίκιο». Ἡ Ντίνα, κάθε τόσο, ὁρισμένες ἡμέρες, κυριευόταν ἀπὸ μανία ἀλλαγῆς καὶ ταχτοποίησης, κι' αὐτὲς τὶς ἡμέρες τὶς ὀνόμαζε «ἡμέρες καθαριότητας». Τὴν ἔβλεπε τότε κανεὶς νὰ τὰ φέρνει ὅλα ἄνω-κάτω, νὰ μὴν ἀφίνει τίποτα στὴ θέση του, ν' ἀδειάζει συρτάρια, τραπέζια, ντουλάπια, καὶ νὰ τ' ἀφίνει ὅλα καταγῆς σὲ μιὰ φριχτὴ ἀταξία. Ὕστερα καθόταν κι' αὐτὴ ἀνάμεσα σ' αὐτὸ τὸ ἀνακάτωμα καὶ κατάστρωνε τὰ μεγάλα της σχέδια γιὰ τὴν ταχτοποίηση, ἐνῶ τ' ἀραπάκια ἔτριβαν τὰ χαλκώματα μὲ ὅλα τους τὰ δυνατά.

Κάμποσες ὧρες βασίλευε ἡ μεγαλύτερη σύγχυση. Ἂν τὴ ρωτοῦσε κανεὶς τί σήμαινε αὐτὸ τὸ ἀναστάτωμα, ἀπαντοῦσε ὅτι «εἶχε καθαριότητα» κι' ὅτι στὸ ἑξῆς δὲν θὰ ἐπέτρεπε σὲ κανένα νὰ κάμει ἀταξίες ἢ μετακινήσεις. Γιατί, πρέπει νὰ ξέρετε, ἡ Ντίνα θεωροῦσε τὸν ἑαυτό της τὴν προσωποποίηση τῆς τάξης καὶ θαρροῦσε ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι στὸ σπίτι δὲν ἤξεραν τί θὰ πεῖ τάξη καὶ συγύρισμα.

Ὅταν ὅλα τὰ χαλκώματα ἦταν ἕτοιμα, τἄβαζε στὴ σειρά, τὰ καμάρωνε ποὺ λαμποκοποῦσαν, καθάριζε τὰ τραπέζια, ἔκρυβε, ὅ,τι περίσσευε σὲ διάφορες γωνιὲς καὶ κρυφώνες, κι' ὕστερα ἔκανε τὴ τουαλέττα της. Ἔβαζε καθαρὴ ποδιὰ κι' ἔμενε κυρίαρχη, στὸ ταχτοποιημένο βασίλειό της. (Ἀκολουθεῖ)

«Ἔπεσε κάτω πληγωμένος...»

Η ΘΛΙΨΗ
ΕΝΟΣ ΓΕΡΟΥ ΚΑΤΑΔΙΚΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΥΠΟ PIERRE LOTI

Εἶναι μιὰ μικρούλα ἱστορία ποὺ μοῦ διηγήθηκε ὁ Ὕβ, ἕνα βράδυ ποὺχε πάει μὲ τὴν περίπολο ὥς τὸ βαπόρι μιὰ συνοδεία καταδίκων γιὰ τὴ Νέα Καληδονία.

Μαζί τους ἦταν ἕνας κατάδικος πολὺ γέρος — τοὐλάχιστο 70 χρονῶ — ποὺ κουβαλοῦσε μαζί του, μὲ μιὰ παράδοξη τρυφερότητα, ἕνα μικρούλι σπουργιτάκι σ' ἕνα τόσο-δὰ κλουβί.

Ὁ Ὕβ, γιὰ νὰ περάσῃ ἡ ὥρα του, ἄρχισε νὰ κουβεντιάζῃ μ' αὐτὸ τὸ γέρο. Δὲν εἶχε ἄσκημη φάτσα — φαίνεται, — μὰ ἦταν δεμένος μ' ἀλυσίδες, μ' ἕνα νεαρὸ «κύριο» φρικαλέο, καυγατζῆ, ποὺ φοροῦσε γυαλιὰ πάνω σὲ μιὰ κατάχλωμη ἀουβλερὴ μύτη.

Τὸ γέρο – ἀλήτη τῶν ἐρημικῶν δρόμων — εἶχαν συλλάβει γιὰ πέμπτη ἢ ἕκτη φορὰ — δὲν θυμόταν οὔτε ὁ ἴδιος — γιὰ κατεργαριὰ καὶ κλοπή. Κι' ἔλεγε :

— Μὰ τί νὰ κάνῃ κανεὶς γιὰ νὰ μὴν κλέψῃ, ὅταν ἔχει γίνει πιὰ ἡ ἀρχή, ὅταν δὲν ἔχεις καμμιὰ δουλειὰ κι' ὅταν δὲν μᾶς θέλει κανεὶς πιὰ πουθενά ; . . . Ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ φαΐ, τί διάβολο ! Ἡ τελευταία μου καταδίκη ἦταν γιὰ ἕνα σακκούλι πατάτες ποὐκλεψα ἀπὸ ἕναν ἀγρό. Μὰ στὸ Θεό σου, δὲν μποροῦσαν νὰ μᾶφίσουν νὰ πεθάνω στὴν πατρίδα, σὲ ρωτάω, ἀντὶς νὰ μὲ σέρνουν ἐκεῖ κάτω, ἐμένα τὸ γεροντάκο;...

Καὶ καταχαρούμενος ποὺ ἔβρισκε ἐπιτέλους κάποιον ποὺ νὰ τὸν ἀκούσῃ μὲ συμπόνια, ἔδειξε σταθερὰ στὸν Ὕβ τὸ θησαυρό του : τὸ κλουβάκι μὲ τὸ σπουργίτι. Τὸ σπουργίτι, ἡμερωμένο, γνώριζε τὴ φωνή του. Πάνω ἀπὸ ἕνα χρόνο εἶχε ζήσει σκαρφαλομένο στὸν ὦμο του . . .

Ἄ, πόσα βάσανα τράβηξε γιὰ νὰ καταφέρῃ νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ τὸ πάρῃ μαζί του στὴν Καληδονία ! Ἔπειτα ἔπρεπε νὰ τοῦ φτιάξουν ἕνα ὑπαφερτὸ κλουβί γιὰ τὸ ταξίδι. Νὰ προμηθευτοῦν ξύλο, λίγο παλιὸ σκουριασμένο σύρμα καὶ λίγη πράσινη μπογιά, γιὰ νὰ τὸ βάψουν νὰ γίνῃ ὄμορφο.

Ἐδῶ, θυμᾶμαι κατὰ λέξη τὴ διήγηση τοῦ Ὕβ : «Κακόμοιρο σπουργιτάκι! Μέσα στὸ κλουβάκι του δὲν εἶχε παρὰ λίγο σταχτερό, μπαγιάτικο ψωμί, ἀπ' αὐτὸ ποὺ δίνουν στὶς φυλακές. Κι' ὅμως εἶχε τόσο εὐχαριστημένο ὕφος, χοροπηδοῦσε ὅπως κάθε ἄλλο πουλί . . .»

* * *

Λίγες ὧρες ὕστερα, καθὼς πλησίαζαν στὸ λιμάνι, ὅπου οἱ κατάδικοι θὰ μπαρκαριζόνταν γιὰ τὸ μεγάλο ταξίδι, ὁ Ὕβ, ποὖχε πιὰ ξεχάσει τὸ γέρο, ξαναπέρασε κατὰ τύχη δίπλα του.

— Νά, πάρ'τε το σεῖς, τοῦ εἶπε μ' ἀλλαγμένη φωνή, τείνοντάς του τὸ κλουβί. Σᾶς τὸ δίνω, ἴσως σᾶς χρησιμέψῃ κάμμιὰ φορά, ποιὸς ξέρει . . .

— Ἄ μπά, ὄχι ! ., εὐχαρίστησε ὁ Ὕβ. Ἴσα-ἴσα ποὺ πρέπει νὰ τὸ πάρετε μαζί σας· θἆναι ὁ μικρούλης σας σύντροφος ἐκεῖ κάτω στὴν ἐρημιά . . .

— Ἄ, ξανάπε ὁ γεροντάκος, μὰ ἐκεῖνο δὲν εἶναι πιὰ μέσα. Δὲν τὸ ξέρετε λοιπόν ; Ἐκεῖνο δὲν ὑπάρχει πιά . . .

Καὶ δυὸ δάκρυα μιᾶς ἄφατης θλίψης κύλισαν στὰ ρυτιδωμένα του μάγουλα.

Σ' ἕνα δυνατὸ σπρωξίδι στὸ λιμάνι, ἡ πορτούλα ἄνοιξε, τὸ σπουργίτι τρόμαξε, πέταξε — καὶ στὴ στιγμὴ ἔπεσε στὴ θάλασσα, γιατί τοὐχαν κόψει τὸν φτερό. Ὤ, ἡ στιγμὴ τοῦ τρομεροῦ πόνου ! Νὰ τὸ βλέπεις νὰ χτυπιέται, νὰ πεθαίνῃ, νὰ τἀρπάζῃ τὸ δυνατὸ ρεῦμα τῆς θάλασσας καὶ νὰ μὴ μπορεῖς τίποτα νὰ κάνῃς γι' αὐτό ! Στὴν ἀρχή, μὲ μιὰ ὁρμὴ φυσική, ἤθελε τὰ φωνάξῃ νὰ ζητήσῃ βοήθεια, νἀπευθυνθῇ στὸν ἴδιο τὸν Ὕβ, νὰ τὸν παρακαλέσῃ . . . Ὁρμὴ πνιγμένη στὴ στιγμὴ ἀπ' τὴ σκέψη, ἀπ' τὴ βαθειὰ συναίσθηση τῆς προσωπικῆς του μηδαμινότητας : ἕνας γερο-κακόμοιρος σὰν αὐτόν . . . ποιὸς θὰ λυπόταν τὸ σπουργίτι του, ποιὸς θἄκουγε κι' αὐτὴ τὴν παράκλησή του ; . . Μήπως φανταζόταν πὼς θἄργοποροῦσε τὸ βαπόρι γιὰ νὰ ἐμποδίσουν ἕνα πουλάκι νὰ πνιγῇ, καὶ μάλιστα ἕνα πουλὶ καταδίκου ; . . Τί κουτό, Θέ μου, ὄνειρο ! . . Καὶ τότε ἔμεινε ἀκίνητος στὴ θέσῃ του, θωρώντας μὲ τὰ μάτια στηλά, νὰ κυλιέται στὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας τὸ μικρὸ γκρίζο κορμάκι, ποὺ χτυπιόταν ἀκόμα. Ἐνοιώθε τὸν ἑαυτό του τρομαχτικὰ μόνο τώρα — γιὰ πάντα. Χοντρὰ δάκρυα τῆς μοναχικῆς ἀπελπισίας, τῆς ὕστατης, σκότιζαν τὴν ὅρασή του, ἐνῶ ὁ νεαρὸς κύριος μὲ τὰ γυαλιά, ὁ σύντροφος τῆς ἁλυσίδας, γελοῦσε βλέποντας ἕνα γέρο νὰ κλαίῃ . . .

Τώρα ποὺ τὸ πουλάκι δὲν ὑπῆρχε πιά, δὲν ἤθελε νὰ κρατήσῃ τὸ κλουβί, τὸ φτιασμένο μὲ τόσῃ ἀγάπη γιὰ τὸ μικρούλη νεκρό. Τὸ ἔτεινε ἐξακολουθητικὰ στὸν καλὸ αὐτὸ ναύτη ποὺ θέλησε νἀκούσῃ τὴν ἱστορία του, ζητώντας νὰ τοῦ τἀφήσῃ γιὰ θύμησῃ, πρὶν φύγει γιὰ τὸ μακρύ, τὸ στερνό του ταξίδι . . .

Κι' ὁ Ὕβ μελαγχολικὰ δέχθηκε τὸ δῶρο — τὸ μικρὸ ἀδειανὸ σπιτάκι — γιὰ νὰ μὴ λυπήσῃ πιὸ βαθιὰ τὸν ἔρημο γέρο, δείχνοντας πὼς περιφρονεῖ αὐτὸ τὸ πραγματάκι ποὺ τοὖχε κοστίσει τόσο κόπο . . .

* * *

Νομίζω πὼς δὲν μπόρεσα νὰ δείξω οὔτε στὸ ἐλάχιστο, τί ἀφάνταστος πόνος ἦταν κλεισμένος στὴν ἁπλὴ αὐτὴ διήγησῃ.

Ἦταν βράδυ, ἀργά, ἤμουν ἕτοιμος νὰ κοιμηθῶ. Ἐγὼ ποὺ εἶδα στὴ ζωὴ τόσες ἐπιδεικτικὲς πίκρες, δράματα, σκοτωμοὺς, παρατήρησα ξαφνιασμένος ὅτι αὐτὴ ἡ ταπεινὴ θλίψη μοῦ ράγιζε τὴν καρδιὰ καὶ θὰ μοῦ ἔκοβε τὸν ὕπνο.

— Ἂν ἦταν δυνατό, εἶπα, νὰ τοῦ στέλναμε ἕν' ἄλλο.

— Ναί, ἀπάντησε ὁ Ὕβ, τὸ σκέφθηκα κι' ἐγώ. Σ' ἕνα πουλολόγο νὰ τοῦ ἀγοράσουμε ἕνα ὄμορφο πουλὶ καὶ νὰ τοῦ τὸ πάω αὔριο στὸ ἴδιο του κλουβάκι, ἂν ἔχω ἀκόμα καιρό, πρὶν φύγουν. Λίγο δύσκολο. Μόνο σὺ θὰ μποροῦσες νὰ πάρῃς ἄδεια ν' ἀνεβῇς στὸ βαπόρι αὔριο τὸ πρωί. Καὶ νὰ ζητήσῃς τὸ γέρο, ἂν καὶ δὲν ξέρω οὔτε τὸ ὄνομά του. Μόνο . . . θὰ τὸ βροῦν ἀστεῖο . . .

— Ἄ, βέβαια. Πὼς θὰ τὸ βροῦν ἀστεῖο, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία. . .

Καὶ γιὰ μιὰ στιγμή, μέσα μου βαθιὰ διασκέδαζα μ' αὐτὴ τὴν ἰδέα, γελώντας μ' αὐτὸ τὸ καλὸ ἐσωτερικὸ γέλιο, ποὺ μόλις προβάλλει . . .

Κι' ὅμως δὲν τὄκανα. Τὴν ἄλλη μέρα, ξυπνώντας, σὰ χάθηκε πιὰ ἡ πρώτη ἐντύπωση, μοῦ φάνηκε παιδιάτικο, γελοῖο. Ἡ λύπη αὐτὴ δὲν ἦταν ἀπὸ κεῖνες ποὺ ἕνα ἁπλὸ παιχνιδάκι τὴν παρηγορεῖ.

Γιὰ τὸ δύστυχο γέρο-κατάδικο, τὸν ἔρημο στὸν κόσμο, οὔτε τ' ὡραιότερο παραδείσιο πτηνὸ δὲν θἀναπλήρωνε τὸ σταχτερό του σπουργιτάκι μὲ τὸ κομμένο φτερό, τὸ θρεμμένο μὲ τὸ ψωμὶ τῆς φυλακῆς. Τὸ πουλάκι ποὺ ἤξερε νὰ ξυπνάει τρυφερότητες ἀτέλειωτα γλυκές, καὶ δάκρυα, στὸ βάθος τῆς γέρικης σκληρῆς καρδιᾶς, τῆς μισοπεθαμένης . . .

(Ἀπὸ τὸ Γαλλικό) ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΣΟΥ

ΑΝΟΙΞΗ

Οἱ μυγδαλιὲς ἀνοίξανε
κι' ὅλα τὰ δέντρ' ἀνθίσαν
Κι' ὁ κόμπος γιόμισε σπαρτὰ
κι' ὠριόπλουμα λουλούδια,
Ὁ ἀγέρας μοσκοβόλησε
καὶ τὰ πουλιὰ ἀρχίσαν,
μαζὶ μὲ τὸν ἀμέριμνο
βοσκό, νὰ λὲν τραγούδια.

Καλὰ παιδιά, μὴν κάθεστε
στὸ σπίτι τέτοιες ὧρες !
Πετάξτε — λεύτερα πουλιὰ —
στὸ φυσικὸ γιορτάσι'
Ἡ ἄνοιξη λίγον καιρὸ
βαστᾶ καὶ θὰ περάσῃ
Γιὰ νἄρθουν πάλι ἄγριες,
τοῦ χεινοπώρου οἱ μπόρες . . .

ΝΙΚΟΣ Δ. ΠΑΠΠΑΣ

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Ἀγαπητοί μου,

Μὶα μεγάλη, ἀφάνταστη κοσμοσυρροή, — ποὺ ἔπρεπε ὅμως νὰ τὴν προβλέψουν καὶ νὰ πάρουν τὰ μέτρα τους, — δὲν ἄφησε νὰ ἐκτελεσθῇ κανονικὰ τὸ πρόγραμμα τῆς Ἑορτῆς τοῦ Λυκείου τὴν περασμένη Κυριακὴ στὸ Στάδιο. Δὲν ἄφησε ἀκόμα οὔτε νὰ χαροῦν τὸ θέαμα ὅπως θὰ τὸ χαιρόνταν οἱ ἄνθρωποι, ἂν εἶχαν ἐκεῖ-μέσα κάποια ἄνεσῃ, κάποια ἡσυχία, κι' ἂν δὲν καθόνταν ἢ στεκόνταν στιβαγμένοι ἀσφυκτικὰ κι' ἀνήσυχοι, φοβισμένοι διαρκῶς μὴ γίνῃ κανένα δυστύχημα ἀπὸ τὸ συνωστισμό, καμμιὰ καταστροφή . . . Κρῖμα! Γιατί τὸ πρόγραμμα ἦταν ἀληθινὰ ὡραῖο. Κι' ἀπ' ὅσο μπόρεσε νὰ ἐκτελεσθῇ, εἶδε καὶ φαντάσθηκε καθένας τί ἐντύπωσῃ θἄκανε, ἂν γινόταν μὲ τὴν ἀκρίβεια καὶ τὴν τάξῃ ἐκείνῃ ποὺ ταίριαζε.

Ἀπρογόητοι ἄνθρωποι ! Δὲν τὄξεραν λοιπὸν πὼς ἂν τὸ Στάδιο χωρεῖ μόνο πενήντα χιλιάδες θεατές, θἄτρεχαν σὲ τέτοια γιορτὴ ἑκατό, ἑκατὸν πενήντα χιλιάδες, καὶ θἄθελαν νὰ μποῦν ὅλοι, σπάζοντας τοὺς φραγμοὺς καὶ παραβιάζοντας τὶς πόρτες ; Κι' εἶναι ἀλήθεια ὅτι δὲν ἐδόθηκαν γιὰ νὰ πουληθοῦν περισσότερα εἰσιτήρια ἀπὸ τὴ δυνατὴ χωρητικότητα τοῦ ἀμφιθεάτρου. Ἔπρεπε ὅμως νὰ τριγυρισθῇ νωρὶς τὸ Στάδιο, σὲ πολὺ μεγάλῃ ἀκτίνα, μὲ στρατωτικὴ δύναμῃ, — ἀπὸ τὴ Δενδροστοιχία, ἀπὸ τὸν Κῆπο, ἀπὸ τὸ Ζάππειο, — ποὺ νὰ μὴν ἀφίνῃ νὰ περνοῦν, παρὰ μόνο ὅσους εἶχαν εἰσιτήρια. Ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ γίνῃ αὐτό, ὅλος ὁ κόσμος πέρασε καὶ μαζεύθηκε στὴν εἴσοδο τοῦ Σταδίου. Ποῦ δύναμῃ γιὰ νὰ τὸν συγκρατήσῃ ! Κι' ἐνῶ τὸ Στάδιο κατακλύσθηκε ἀκόμα καὶ μέσα στὸ στίβο, οἱ πόρτες του φράχθηκαν ἀπὸ τὸ ἀδιαπέραστο ἐκεῖνο πλῆθος, σὲ τρόπο ποὺ νὰ μὴν εἶναι πιὰ δυνατὸ νὰ μπαινοβγαίνουν οἱ Ἥρωες τοῦ Ἀγῶνα κι' οἱ ἀκολουθίες τους ! Τραβοῦσαν μαρτύρια γιὰ νὰ τὸ κατορθώσουν, καὶ σκαρφάλωναν, ὑπερπηδοῦσαν, σκορπιζόνταν, ἔχαναν τὰ ἐξαρτύματά τους, — ὅπλα, ὄργανα, ροῦχα, — κι' ἤθελαν ὧρα γιὰ νἀνασυνταχθοῦν, νὰ σιαχθοῦν καὶ νὰ προχωρήσουν στὸ στίβο. Ὁ Ρήγας Φεραῖος π.χ. σφηνώθηκε μέσα στὸ πλῆθος, ἀποκλείσθηκε καὶ δὲν κατάφερε νὰ φανῇ στὴν ὥρα του. Τοῦ κάκου ἱκέτευε νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ περάσῃ. Τοῦ ἀπαντοῦσαν . . . νὰ τοὺς παίξῃ κανένα τραγουδάκι μὲ τὸ μπουζούκι του ! Ἀταξία τελοσπάντων ἀπερίγραπτη καὶ συνωστισμὸς ὀχληρὸς κι' ἐπικίνδυνος.

Ἀλλὰ τὸ πρόγραμμα, τὸ ξαναλέω, ἦταν ὅ,τι ἔπρεπε. Μιὰ ἀναπαράσταση τῆς ἱστορίας τοῦ 21 μὲ τὰ κυριώτερά της πρόσωπα, ἀπὸ τότε ποὺ ξεσηκώθηκε ὁ Ἑλληνισμός, γιὰ νἀποτινάξῃ τὸ ζυγὸ τῆς τυραννίας, ὥς τὴ στιγμὴ ποὺ ἐλευθερώθηκε ἡ Ἑλλάδα κι' ἔγινε ἀνεξάρτητο βασίλειο. Πρῶτα λοιπὸν παρουσιάσθηκαν – ἢ θὰ παρουσιάζοντανν, ἀδιάφορο ! — ἐκεῖνοι ποὺ προετοίμασαν τὸ ἀπελευθερωτικὸ κίνημα : ὁ Ρήγας Φεραῖος μὲ τοὺς ὁπαδούς του, κι' οἱ ἱδρυτὲς τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας, ὁ Ξάνθος, ὁ Σκουφᾶς κι' ὁ Τσακάλωφ. Ἔπειτα οἱ πρόδρομοι τῶν ἀγωνιστῶν, οἱ Κουρσάροι μὲ τὸ Λάμπρο Κατσώνη κι' οἱ Ἀρματωλοὶ καὶ Κλέφτες μὲ τὸν Βλαχάτα καὶ τὸν Μπουκουβάλα. Καὶ νὰ ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης μὲ τὸν Ὀλύμπιο καὶ τὸν Καρπενησιώτη, ἐπικεφαλῆς τῶν Ἱερολοχιτῶν ποὺ «ἄνοιξαν τὸ σεφέρι», ὅπως λέει τὸ δημοτικὸ τραγούδι, στὸ Δραγατσάνι. Ἡ σημαία τῆς ἐλευθερίας ἔχει πιὰ σηκωθεῖ τώρα πολεμοῦν παντοῦ. Καὶ παρουσιάζονται μὲ τὴ σειρά τους οἱ ἥρωες τῆς στεριᾶς καὶ τῆς θάλασσας, τῆς Ρούμελης καὶ τοῦ Μωριᾶ, τῶν νησιῶν καὶ κάθε ἑλληνικῆς χώρας. Ὁ Κολοκοτρώνης μὲ τὸν Ἀνδρέα Δόντο καὶ τὸν Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη· ὁ Κανάρης μὲ τὸν Μιαούλη καὶ τοὺς ἄλλους θαλασσιγούς. Νὰ κι' οἱ ἡρωΐδες, ἡ Μπουμπουλίνα, ἡ Μαντὼ Μαυρογέννη, ἡ Μόσχω Τζαβέλλα καὶ ἄλλες. Ἔπειτα τὸ Μεσολόγγι, ἡ σημαιοφόρος τοῦ Ἑλένη, ὁ Μπάϋρων κι' οἱ ἀρχηγοί του, Μεσολογγίτες καὶ Σουλιῶτες. Κατόπι ὁ Καραϊσκάκης κι' οἱ ἄλλοι πολέμαρχοι τῆς Στερεᾶς μὲ τὰ παλλικάρια τους . . .

Ὁ ἀγώνας τελειώνει μὲ νίκη. Ὁ Ἑλληνισμὸς τὴ γιορτάζει μὲ χοροὺς καὶ μὲ τραγούδια. Κι' ὁ στίβος γεμίζει ἀπὸ δαφνοφόρους Ἕλληνες κι' Ἑλληνίδες πού, μὲ τὶς ἐθνικές τους ἐνδυμασίες, τραγουδοῦν καὶ χορεύουν τοὺς ἐθνικούς τους χωρούς : σουλιώτικο, τσάμικο, πεντοζάλη, καλαματιανό, τράτα . . . Ἡ Ἑλλάδα εἶν' ἐλεύθερη ! Καὶ νὰ ὁ Καποδίστριας, ὁ πρῶτος της κυβερνήτης, μὲ τοὺς μεγάλους πολιτικοὺς τῆς ἐποχῆς του, Ζαΐμῃ, Κωλέττῃ, Μαυροκορδάτο, Μεταξᾶ, Τρικούπῃ καὶ λοιπούς. Κι' ἡ παράσταση τελειώνει μὲ τὴ θριαμβευτικὴ εἴσοδο τῶν πρώτων βασιλέων τοῦ Ὄθωνα καὶ τῆς Ἀμαλίας, καὶ μὲ τὸν ἐθνικὸ ὕμνο. Ἡ Ἑλλάδα ἔγινε βασίλειο !

Ἔτσι ὁ θεατὴς μποροῦσε ν' ἀναπολῇ ὁλάκερη τὴν ἱστορία, ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὥς τὸ τέλος τοῦ Μεγάλου Ἀγῶνα, ποὺ στοίχισε τόσες θυσίες, ποὺ γέννησε τόσους ἥρωες καὶ ποὺ στεφανώθηκε μὲ τέτοια νίκη. Τὸ Λύκειο τῶν Ἑλληνίδων μπορεῖ νὰ καυχιέται πὼς ἑτοίμασε γιὰ τὸ λαὸ ἕνα θαυμάσιο ἐθνικὸ θέαμα, ἀντάξιο τῆς Ἑλληνικῆς Ἑκατονταετηρίδας. Ἄλλο ζήτημα ἂν οἱ ἁρμόδιοι δὲν πῆραν τὰ μέτρα τους γιὰ νὰ κρατηθῇ ἡ τάξῃ, ὥστε νὰ ἐμφανισθῇ μ' ὅλη του τὴ μεγαλοπρέπεια καὶ τὴν ὁποθλητικότητα.

Ἡ ἑορτὴ αὐτὴ τοῦ Λυκείου μπορεῖ νὰ ἐπαναληφθῇ μὲ καλύτερες συνθῆκες καὶ νἄναι πραγματικῶς κάτι ὡραῖο, ὅπως ἦταν κι' ἡ παράσταση τῆς «Ἠλέκτρας» τοῦ Εὐριπίδη στὸ Θέατρο τοῦ Ἡρώδη, — μιὰ παράσταση ποὺ τὴ διοργάνωσε, μὲ χορηγία τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ὁ δραματικὸς Σύλλογος «Εὐριπίδης» κι' ὁ ἀκάματος πρόεδρός του κ. Ἀλέξ. Φιλαδελφέας, καὶ ποὺ εἶχε τὴ μεγαλύτερη ἐπιτυχία. Γιατὶ κι' ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἔργου ἦταν εὐστοχη, — ἡ «Ἠλέκτρα», τοῦ Εὐριπίδη εἶναι ἴσως τὸ πιὸ κατάλληλο γιὰ τὴν ἐποχή μας ἀπὸ τἀρχαῖα δράματα, — κι' ἡ μετάφραση τοῦ Πολέμη ὡραιότατη, καὶ τὸ παίξιμο λαμπρό, μὲ τὴ δ. Κοτσάλη πρωταγωνίστρια.

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΑΜΑ ΤΟΧΕΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ . . .

Ὅταν διάβασε τὸ πρῶτο φυλλάδιο τῆς «Ἀνθοδέσμης», — τοῦ περιοδικοῦ ποὺ εἶχε ἱδρύσει ἕνας καθηγητής του, — ὁ Νιονιάκης, μαθητὴς τότε τῆς Γ' Γυμνασίου, συλλογίσθηκε : «Ἀμ τέτοια γράφω κι' ἐγώ !» Καὶ γιὰ δοκιμή, γιὰ γούστο, ἔγραψε ἕν' ἀρθράκι. Κι' ἀφοῦ τὄγραψε, γιὰ δοκιμὴ πάλι, τὄστειλε στὸν κ. διευθυντὴ τῆς «Ἀνθοδέσμης».

Ὤ, ἔκπληξη ! Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ κ. διευθυντὴς-καθηγητὴς τοῦ εἶπε νὰ μείνῃ «κάτι νὰ τὸν ρωτήσῃ». Κι' ἀφοῦ ἔφυγαν τὰ παιδιά, τὸν ρώτησε :

— Δὲ μοῦ λές, Ἀλιμπράντη, δικό σου εἶναι αὐτὸ τὸ ἄρθρο ποὺ μοῦ ἔστειλες;

— Ἄ ! ἔκαμε ἀφελέστατα ὁ Νιονιάκης· μὴν ξέχασα νὰ ὑπογράψω ;

Ὁ καθηγητὴς χαμογέλασε παράξενα.

— Ὄχι, ὄχι, εἶπε. Τὄνομά σου τὸ ἔχεις, καὶ καθαρότατα μάλιστα. Ἄλλο ἤθελα νὰ πῶ : Αὐτὰ τὰ πράγματα, αὐτὲς τὶς ἰδέες . . . τὶς ἔβγαλες ἀπὸ τὸ νοῦ σου, ἢ τὶς ἀντέγραψες ἀπὸ πουθενά ;

— Καὶ θἄβαζα ἀπὸ κάτω τὄνομά μου ; ! φώναξε ὁ Νιονιάκης ζωηρά.

— Ναί . . . ὄχι . . . ὀηλαδή . . . μὴν τὸ μετέφρασες ἀπὸ τὸ γαλλικό, ἀπὸ τό . . .

— Μὰ τί λέτε, κύριε καθηγητά ! Καὶ δὲ θἄβαζα ἀπὸ κάτω «μετάφρασις» ; . .

Ὁ καθηγητὴς σήκωσε τοὺς ὦμους καὶ στάθηκε σκεπτικός. Ἔπειτα ρώτησε :

— Ἔχεις κι' ἄλλα τέτοια γραμμένα ;

— Γραμμένα . . . ὄχι. Μπορῶ ὅμως νὰ γράψω . . . ὅσα θέλετε !

— Τότε θὰ μοῦ κάνῃς τὴ χάρῃ νὰ μοῦ στέλνῃς ἀπὸ ἕνα κάθε δεκαπέντε μέρες. — Πολὺ καλά !

Ἔτσι ὁ Νιονιάκης, ὁ μαθητής, ἔγινε ταχτικὸς συνεργάτης στὸ περιοδικὸ τῶν καθηγητῶν του.

(Ἀπὸ τὸ «Πρωτοξόπνημα»)

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΝΑΤΟΛΕΣ ΚΑΙ ΔΥΣΕΣ

Ἐνύσταξεν ὁ γίγαντας
κι' ἐφλόγισε τὴ δύση,
πέρνει μαζί του μιὰ ζωή:
τὴ μέρα ποὺ θὰ σβύση

Μὰ τὴν αὐγὴ περήφανος
θἀρθῆ νὰ συντροφέψη
τὴ μέρα ποὺ θὰ γεννηθῆ
— καὶ πάλι... θὰ μισέψη

. . . . . .

Σκοτείνιασε. Τὸν οὐρανὸ
στολίσαν μύρια ἀστέρια,
θαρρεῖς κάποιος τὰ σκόρπισε
μὲ μαγεμένα χέρια.

Μὰ μέσ' στὰ χίλια ἀστέρια του
ἐν' ἄστρο πάει, καὶ σβυέται:
Παρηγοριὰ λίγο πιὸ κεῖ
ἐν' ἄλλο ποὺ γεννιέται

. . . . . .

Στ' ἀγέρα τ' ἀγριοῴφωμα
ποὺ φέρνει ἀνατριχίλα,
γέρνει τὸ ρόδο· μάδησαν
καὶ τὰ στερνά του φύλλα.

Αἷμα λὲς βρέχει· πέφτουνε
τ' ἄλικα πεταλά του.
Μὰ ἐν' ἄλλο ρόδο ἐπρόβαλε
κι' ἀνθίζει ἐκεῖ κοντά του.

Νεράϊδα τοῦ Γιαλοῦ

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

Κάποτε ὁ αὐτοκράτορας τῆς Αὐστρίας εἶχε πάει incognito στὸ Παρίσι κι' εἶχε διαδοθεῖ ὅτι ἐσύχναζε σ' ἕνα καφενεῖο, κι' ὅτι ἐκεῖ μποροῦσε κανεὶς νὰ τὸν ἰδῆ. Πραγματικῶς ὁ αὐτοκράτορας εἶχε σκοπὸ νὰ πάη ἐκεῖ, ἀλλὰ βλέποντας τὸ φοβερὸ συνωστισμό, προτίμησε νὰ καταφύγη σ' ἀπέναντι, ὅπου δὲν βρισκόταν κανένας ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ τὴν κατασταση τάρχισσα.

— Ἄχ, κύριε, τοῦ λέει ἐκείνη, τί καλὰ ποὺ κάνατε κι' ἤρθατε! Χωρὶς ἔσᾶς Θὰ εἶχε μείνει ἄδειανὸ τὸ μαγαζί μου. Αὐτὸς ὁ καταραμένος ὁ αὐτοκράτωρας ἔκανε ὅλους μου τοὺς πελάτες νὰ πᾶνε στὸ ἄλλο καφενεῖο. Νὰ εἶχε πάει τουλάχιστο ὧς τώρα, θὰ τὸν ἔβλεπαν, θὰ χόρταιναν καὶ θἄφευγαν. Μὰ αὐτὸς ὁ θεοκατάρατος δὲν φάνηκε ἀκόμα!.. Σὰν αὐτοκράτωρας ποὺ εἶναι, βλέπεις, τοῦ ἀρέσει νὰ κάνη τὸν κόσμο νὰ τὸν περιμένη.

— Καὶ σεῖς τὸν ἔχετε δεῖ τὸν αὐτοκράτορα; τὴ ρώτησε.

—Ἄ, ὄχι, δὲν τὸν ἔχω δεῖ ἀκόμα... Θὰ τὸν ἔβλεπα μολαταῦτα μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν μπορῶ νἀφήσω τὸ μαγαζί μου καὶ νὰ πάω σ' ἄλλο.

Ἐντομεταξύ, ὁ ξένος εἶχε πιεῖ τὸν καφέ του κι' ἔδωσε στὴν κατασταση τάρχισσα ἕνα γαλλικὸ εἰκοσάφραγκο.

—Ὦ, τί ὡραῖο ποὺ εἶναι! φώναξε τότε ἐκείνη, γιὰ κοιτάξτε τὸ πρόσωπο τοῦ βασιλιᾶ μας ἀπάνω.

— Βέβαια, τὸ βλέπω, εἶπε ὁ αὐτοκράτωρας. Καὶ συνέχισε: Ἂν θέλετε τώρα νὰ δῆτε καὶ τὸ πρόσωπο τοῦ αὐτοκράτορα, κοιτᾶτε τον, στέκει μπροστά σας!..

Κι' ἔβγαλε τὸ καπέλο του, χαιρέτησε μὲ μεγάλη εὐγένεια κι' ἔφυγε, ἐνῶ ἡ κατασταση τάρχισσα ἔμεινε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.

Ἄγνωστη

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΦΙΑΙΕΣ

Ἄ! ἐκεῖνα τὰ πληκτικά, τ' ἀτέλειωτα Σαββατοκύριακα τοῦ χειμώνα! Τί μονότονη κι' ἄχαρη ποὔταν ἡ ζωή! Οἱ καθημερινὲς μὲ τὰ μαθήματα καὶ τὶς ἄλλες ἀσχολίες περνοῦσαν χωρὶς νὰ τὶς καταλάβουν, χωρὶς νὰ τοὺς μείνη εὐκαιρία νὰ σκεφθοῦν τὴ μοναξιὰ καὶ τὴν πλήξη τοῦ περιορισμοῦ. Μὰ τὰ Σαββατοκύριακα, τὰ χωρὶς ἔγγοιες, χωρὶς ἀσχολίες, τί ἀτέλειωτα ποὺ ἦταν καὶ πῶς πλημμυροῦσαν τὶς ψυχές τους· μὲ πόνο καὶ πλήξη! Ἦταν ὕποχρεωμένες ὅλες νὰ μαζευτοῦν στὸ ἀναπαυτήριο.

Ἔξω ὁ οὐρανὸς ἦταν συννεφιασμένος, μελαγχολικός, ἡ βροχὴ ἀργοστάλαζε, ὁ ἄνεμος φυσοῦσε λυσσασμένος, ἡ θάλασσα μούγγριζε ἄγρια κι' ἔσπαζε τ' ἀφροστεφανωμένα γιγάντια κύματά της πάνω στοὺς ἀπότομους βράχους, τ' ἄφυλλα δένδρα δέρνουνταν ἐδῶ κι' ἐκεῖ, λυγοῦσαν τὰ ξερὰ κλαδιά τους, τ' ἀνασήκωναν, τὰ ξαναλυγοῦσαν κι' ἔμοιαζαν ἔτσι σὰ νἄχαν στήσει παράξενο τρελλὸ χορό. Ὁ κῆπος ἔρημος, χωρὶς ἄνθη, λασπωμένος, ὅλα μελαγχολικὰ καὶ πληκτικά!

Οἱ περισσότερες κάθουνταν στοὺς καναπέδες τριγύρω, σιωπηλές, μελαγχολικές, μὲ τὰ μάτια ἁπλανῆ, βυθισμένες σὲ σκέψεις... Ἄλλες ἔπαιζαν καμμιὰ τόμπολα ἢ κανένα ραμί, μὰ τὸ παιχνίδι δὲν εἶχε καμμιὰ χάρη, καμμιὰ νοστιμιάδα, οὔτε μποροῦσε νὰ διασκεδάση τὴν πλήξη τους.

Κάπου-κάπου σηκωνόταν καμμιὰ κι' ἔβαζε μιὰ πλάκα στὸ γραμμόφωνο, κι' οἱ ἦχοι της ἀντηχοῦσαν παράξενα σὰν κλάμμα, σὰν παράπονο, ποὺ περίσσευε τὴ μελαγχολία.

Τὶς ὧρες αὐτὲς τὶς μελαγχολικὲς κι' ἀτέλειωτες, κάθε μιὰ ἔνοιωθε τὴν ἀνάγκη μιᾶς φίλης, μιᾶς ψυχῆς, ποὺ νὰ τῆς ἐκμυστηρευθῆ τὸν πόνο της, νὰ τὸν ἐνώση μὲ τὸν δικό της, ἔτσι γιὰ νὰ ξεσπάση ἢ νὰ συζητήσουν γιὰ κανένα ἐνδιαφέρο θέμα καὶ νὰ περάση κάπως ἡ ὥρα. Γυρνοῦσε τότε κι' ἔβλεπε τὴ διπλανή της.

Ποιὰ ἦταν; Τὴν ἀγαποῦσε; Ἦταν ἡ φίλη ποὺ ποθοῦσε; Ταίριαζαν; Ὦ! Δὲν τὴν ἔνοιαζε! Φθάνει νὰ μποροῦσε γιὰ δυὸ μέρες νὰ τὴν κρατοῦσε συντροφιά!

—Ἐλένη...

— Τί θέλεις, Σοφία;

— Τί πληκτικὰ ποὺ εἶν' ἐδῶ! Ἄχ! Ἔτσι μοῦ σφίγγεται ἡ ψυχή! Πόσο νοιώθω τὴν ἀνάγκη μιᾶς φίλης!..

— Ὦ, κι' ἐγώ! Μιὰ φίλη! Μιὰ ψυχὴ ποὺ νὰ μπορῆς νὰ τὴν ἐμπιστευθῆς, ποὺ νὰ σὲ νοιώθη!..

Ἔτσι, σιγὰ-σιγά, βλέπει κανεὶς τριγύρω νὰ γεννιοῦνται ἀνεπαίσθητα φιλίες γεμάτες τρυφερότητα ποὺ ἀλίμονο! τὴ Δευτέρα θὰ σβύσουν κάτω ἀπὸ τὰ «πλήν» καὶ τὰ «σὺν» τῆς Ἄλγεβρας... Ὦ, τότε! Στὰ χίλιαδυὸ μαθήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὸ μυαλό, ποιὰ ἔχει καιρὸ νὰ σκεφθῆ γιὰ τόσο λεπτὰ ζητήματα!..

Παράπονα, ἀναστεναγμοί, λόγια παρηγοριᾶς, συζητήσεις γιὰ τὴ μόδα, γιὰ τὸν κινηματογράφο, τὸ θέατρο, καὶ γιὰ τόσα ἄλλα πράγματα ποὺ ἀπασχολοῦν κάθε μυαλὸ 14-17 ἐτῶν, ἀκούονται ἀπὸ παντοῦ.

Ἔ, τώρα ἡ πλήξη λιγοστεύει. Τί πολύτιμο ἀγαθὸ ποὺ εἶναι ἡ φιλία, κι' ἂς εἶναι λιγόφωτη καὶ πρόσκαιρη. Εἶναι πάντα τόσο παθυμητή, τόσο διασκεδαστική! Προπαντὸς στὶς μικρὲς αὐτὲς ὑπάρξεις, τὶς περιορισμένες σ' ἕνα μεγάλο πληκτικὸ κτίριο, μακριὰ ἀπὸ τὴν οἰκογένειά τους.

Ἀφροδίτη τῆς Μήλου

ΠΡΩΙΝΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

Εἶν' ὡραῖος ὁ πρωϊνὸς περίπατος στὴν Ἀττική τὸ φθινόπωρο. Τὰ βουνὰ μὲ τὶς ἀπαλές τους καμπύλες σὰ γυάλινα φαντάζουν στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντα, κι' ὁ καρόδρομος μὲ τὶς βαθιές του χαρακιές, σὰν κορδέλλα ξετυλίγεται πρὸς τὰ βουνά.

Ὁ ἥλιος δὲν βγῆκε ἀκόμα; Εἶναι πίσω ἀπὸ κεῖνο δὰ τὸ συννεφάκι, τὸ λευκὸ σὰ βαμβάκι. Τὸ φοβᾶμαι αὐτὸ τὸ συννεφάκι, ποὺ τὸ μισὸ εἶναι κρυμμένο πίσω ἀπὸ τὸ βουνό.

Ποιὸς ξέρει, τί μπόρα σέρνει πίσω του.

Ψάχνω νὰ βρῶ ἀνεμῶνες. Μὰ δὲν ὑπάρχουν αὐτὴν τὴν ἐποχή. Μόνο κάτι φτωχὰ ἀγρολούλουδα, ποὺ νὰ σᾶς πῶ λυπᾶμαι νὰ τὰ κόψω. Ἄ! αὐτὴ ἡ Πάρνης, τί ὀμορφιὰ ποὺ ἔχει! Μήπως ἡ Πεντέλη; Γυρνῶ καὶ βλέπω τὸν Ὑμηττό, ποὺ ἀχνοφαίνεται θάμπος, καὶ πιὸ ἐδῶ, σὰν παιχνιδάκια τόσα δά, τὸ Λυκαβηττό, τὴ σιλουέττα τῆς Ἀκρόπολης καὶ τὸ Μνημεῖο τοῦ Φιλοπάππου.

Μὰ Θέ μου, ἡ προφητεία μου ἀλήθεψε; Τὸ συννεφάκι μᾶς ἔφερε μιὰ βαρειὰ συννεφιά. Πάει ὁ ἥλιος! Αἰσθάνομαι τώρα τὸ βοριαδάκι τσουχτερὸ στὸ πρόσωπό μου. Τὰ φύλλα τῶν δέντρων στὸ φύσημα τ' ἀγέρα τρίβονται καὶ πέφτουν, κάνοντας ἕνα θόρυβο λυπητερὸ καὶ κένθημο.

Εἶναι μιὰ λύπη αὐτὰ τὰ δέντρα, ποὺ τὴν ἄνοιξη τὰ εἴδαμε νὰ λάμπουν στὸ νέο τους φύλλωμα, νὰ χάνουν τὴν ὀμορφιά τους στὴν πρώτη φθινοπωρινὴ μνοή. Καὶ νὰ πάλι βγαίνει ὁ ἥλιος, ἴσως ὅμως στὴν Ἀθήνα νὰ βρέχη, γιατὶ ἡ συννεφιὰ τράβηξε κατὰ κεῖ. Μακραίνουμε δλοένα ἀπ' τὰ βουνὰ καὶ πλησιάζουμε στὴν πόλη. Καὶ νὰ ὅλοι οἱ δρόμοι τῆς Ἀθήνας βρεμμένοι.

Μᾶς πληροφοροῦν ὅτι εἶχαν μιὰ γενναία μπόρα. Ὥστε... φτηνὰ τὴ γλυτώσαμε!

Βαλέντσια

ΙΡΑΞ ΚΑΙ ΖΑΔΙΓ

Κάποτε, σὲ μιὰ ἐπαρχία τῆς Περσίας, εἶχε διορισθεῖ διοικητὴς ἕνας μεγάλος ἄρχοντας ποὺ ὀνομαζόταν Ἰράξ. Τὰ προτερήματά του δὲν ἦταν λίγα, μὰ ἦταν σὲ ἀφάνταστο βαθμὸ ματαιόδοξος καὶ μὲ ἀδύνατο χαρακτῆρα. Ποτὲ δὲν τολμοῦσε νὰ χαλάση κατήρι κανενός, γι' αὐτὸ καὶ ἡ διοίκηση τῆς ἐπαρχίας του δὲν πήγαινε καθόλου καλά.

Μάθεψε τότε ὁ βασιλιὰς ὅλους τοὺς σοφοὺς τοῦ παλατιοῦ του καὶ τοὺς εἶπε νὰ βροῦν ἕνα μέσο γιὰ νὰ τὸν διορθώσουν. Τὸ δύσκολο αὐτὸ ἔργο ἀνέλαβε ὁ μεγαλύτερος σοφός, ὁ Ζαδίγ, καὶ ἔστειλε στὸν Ἰράξ ἀπὸ μέρος τάχα τοῦ βασιλιᾶ, ἕνα ἀχχιμουσικὸ μὲ δώδεκα τραγουδιστὲς καὶ εἰκοσιτέσσερις βιολιστές, ἑνὰ ἀρχιμάγειρο μὲ ἕξη μαγείρους καὶ τέσσερις ἀκολούθους. Ὅλοι αὐτοὶ μὲ κανένα τρόπο δὲν ἔπρεπε νὰ φεύγουν ἀπὸ κοντά του.

Τὸ πρωὶ λοιπὸν τῆς πρώτης ἡμέρας, τὴν ὥρα ποὺ ὁ Ἰράξ ἔπρεπε νὰ ξυπνήση, μπῆκε ὁ ἀρχιμουσικὸς μὲ τοὺς τραγουδιστὲς καὶ τοὺς βιολιστὲς στὸ δωμάτιο τοῦ ἄρχοντα, κι' ἄρχισαν νὰ τραγουδοῦν ἕνα τραγούδι ὅπου ἐξεθείαζαν τὶς ἀρετές του καὶ ποὺ κράτησε δυὸ ὧρες. Μετὰ τὸ τραγούδι μπῆκε ἕνας ἀκόλουθος καὶ τοῦ ἔβγαλε ἕνα λόγο, ποὺ κράτησε τρία τέταρτα τῆς ὥρας καὶ ὅπου ἐπαινοῦσε ὅ,τι καλὸ εἶχε. Ἐπιτέλους τελείωσε καὶ ὁ λόγος, καὶ τότε τὸν πῆγαν στὸ τραπέζι γιὰ νὰ πάρη τὸ γεῦμα του. Αὐτὸ πάλι κράτησε τρεῖς ὧρες. Μόλις ἄνοιγε τὸ στόμα του ὁ ἄρχοντας γιὰ νὰ μιλήση, «θἄχη δίκιο» ἔλεγε ὁ πρῶτος ἀκόλουθος· ἀλλὰ δὲν πρόφτανε νὰ πῆ πέντε λέξεις καὶ «βεβαίως καὶ ἔχει δίκιο», ἔλεγε ὁ δεύτερος. Μετὰ τὸ γεῦμα τοῦ ξανατραγουδοῦσαν τὸ ἴδιο τραγούδι.

Ἡ πρώτη μέρα φάνηκε στὸ ματαιόδοξο Ἰράξ θαυμασία· καὶ εἶπε ὅτι ὁ βασιλιὰς τῶν βασιλέων τὸν τιμοῦσε μὲ τὶς φρονεῖδες του· ἡ δεύτερη τοῦ φάνηκε λιγότερο εὐχάριστη· ἡ τρίτη κουραστική, ἡ τετάρτη ἀνυπόφορη· ἡ πέμπτη σωστὴ καταδίκη. Ὥς-που κατάλαβε ἐπιτέλους ὅτι τοῦ τὰ ἔκαμαν ὅλα αὐτὰ γιὰ νὰ τιμωρήσουν τὴ ματαιοδοξία του, καὶ ἔγραψε στὸ βασιλιά, παρακαλώντας τον, νὰ πάρη πίσω τοὺς ἀπεσταλμένους του, ὑπόσχονταν δὲ ὅτι στὸ μέλλον θὰ ἦταν λιγότερο ματαιος καὶ περισσότερο ἐπιμελὴς στὰ καθήκοντά του.

Κι' ἀλήθεια, ἔγινε λιγότερο μαλθακὸς κι' ἔκανε λιγότερα

γιορτές· ἦταν ὅμως ἀσύγκριτα εὐτυχέστερος. Ὥστε, ὅπως λέει καὶ μιὰ Ἀραβικὴ παροιμία:

«Κάθε μέρα εὐχαριστήση, δὲν εἶναι πιὰ εὐχαρίστηση».

(Ἀπὸ τὸ Γαλλικό)

Ἰούλιος Καῖσαρ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Νικάκης θέλει πάντα νὰ τοῦ δίνουν ὅ,τι δίνουν καὶ στὴν ἀδελφή του.

Σήμερα ἡ Μίνα εἶναι συναχωμένη καὶ τῆς δίνουν ἕνα κουφετάκι κινίνο.

— Κι' ἐγὼ σέλω κινίνο! λέει ὁ Νικάκης.

— Μὰ σὺ δὲν ἔχεις συνάχι, δὲν τρέχει ἡ μυτίτσα σου!

— Μὰ ζὲν ἔχω στὴ μυτίτσα μου συνάχι, ἔχω στήν... κοιλίτσα μου!..

(Γεγονὸς)

Εὐθυμιάκης Π. Πέρλας

ΑΛΑΝΘΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 2 Ἀπριλίου 1930.

ΑΠΟ σήμερα λοιπὸν ἀρχίζουν *Τ' ἀρκουδάκια πρόσκοποι*. Καὶ πιστεύω ὅτι οἱ μικροί μου φίλοι θὰ εἶναι κατενθουσιασμένοι. Τὸ ἀρχόμενο ὅμως φυλλάδιο θὰ ἐνθουσιάση καὶ μικροὺς καὶ μεγάλους: Εἶναι τὸ πασχαλινό, μὲ πολλὴ ἐπίκαιρη ὕλη, διηγήματα, παραμύθια κτλ. Ἀπ' αὐτὸ θἀρχίσουν καὶ τἀποτελέσματα τῶν περσινῶν ἐκτάκτων Διαγωνισμῶν, γιατὶ πληναίζει τὸ καλοκαίρι ποὺ αὐτὰ πρέπει νὰ ἔχουν τελειώσει, γιὰ νὰ προκηρυχθῆ τὸ Πένταθλο τοῦ 1930-31.

Πόσον καιρὸ εἶχα νὰ λάβω, *Ἄρτεμις*, γράμμα σου! Ἀλλ' αὐτὸ πραγματικῶς μὲ ἱκανοποιεῖ, γιατὶ μοῦ δείχνει ὅλη σου τὴν ἀγάπη. Πολὺ καλὰ ἀπάντησες στὸ μπαμπά, ὅταν, γιὰ νὰ σὲ πειράξῃ, σοῦ εἶπε ὅτι εἶσαι μεγάλη πιὰ γιὰ Διάπλαση... Ὦ, καμμιὰ ἀμφιβολία δὲν ἔχω πὼς αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις δὲν εἶναι «φεύτικες κολακεῖες». Ἀλλωστε ἐσὺ τὰ λόγια τὰ συνοδεύεις καὶ μὲ ἔργα... Ἀλήθεια, στὴν Αἴγυπτο δὲν εἶμαι τόσο διαδεδομένη ὅσο θὰ ἔπρεπε· ἀλλὰ ὁ ἀν ἔχω παιδιὰ σὰν καὶ σένα, ἐλπίζω ὅτι γρήγορα θὰ διαδοθῶ.

Γενναία Ἀνδρονίκη, σοῦ ἔστειλα ὅ,τι ἐζήτησες καὶ χαίρω γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις. Ἀλλὰ τί ἐννοεῖς «ἂν συντελῆ» στὶς Πνευματικὲς Ἀσκήσεις ἡ ὀρθογραφία; Ἂν «τηρῆται» δηλαδή; Σὲ ἄλλες ναί, σὲ ἄλλες ὄχι. Στοὺς γρίφους, λαξηγρίφους, συλλαβογρίφους, αἰνίγματα κτλ. ὅταν ταιριάζουν οἱ ἦχοι, ἀδιαφοροῦμε γιὰ τὴν ὀρθογραφία. Π. χ. τὴ λέξη *Κλεομένης* μποροῦμε νὰ τὴ διαιρέσουμε σὲ *κλαίω, μέν*, ὕς καὶ νὰ ποῦμε ὅτι ἀποτελεῖται ἀπὸ ἕνα ρῆμα, ἕνα σύνδεσμο κι' ἕνα ζῶο. Στὸ στοιχειάγρφο ὅμως ἡ ὀρθογραφία τηρεῖται. Π. χ. ἡ λέξη *ἀγρία*, ἂν ἀφαιρεθῆ τὸ ρ, γίνεται *ἀγία*, δὲν γίνεται ὅμως *ἀγνιά*. Ἐπίσης τηρεῖται στὸ Μαγικὸ Ἰράμμα, Διπλὸ Κεφάλι, Ἀκροστιχίδα κτλ. Ἀπὸ τὸ *εἶλως* π. χ. μὲ κεφάλι ὁ, δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ *δειλός*, οὔτε ἀπὸ *ἦλος*, μὲ κεφάλι φ, νὰ γίνῃ *φίλος*. Καμμιὰ φορὰ ὅμως, ὅταν σὲ καμμιὰ τέτοια Ἄσκηση δὲν τηρῆται ἡ ὀρθογραφία, τὸ σημειώνουμε («χωρὶς ὀρθογραφία»). Τέλος πάντων αὐτὰ τὰ μαθαίνει κανεὶς καλύτερα μὲ τὴν πεῖρα, ὅταν βλέπῃ καὶ συγκρίνῃ τὶς λύσεις τῶν Ἀσκήσεων ποὺ δημοσιεύονται.

Καθόλου δὲν μὲ ζαλίζεις, *Εὐζωνάκι*, μὲ τὰ συχνὰ γράμματά σου. Σήμερα ἔχω μπροστά μου δυό, ποὺ μοῦ προξένησαν μεγάλη εὐχαρίστηση. Ἔλαβα καὶ τὸ κομμάτι σου γιὰ τὴ Σελίδα, ποὺ, μ' ὅλους σου τοὺς δισταγμούς, ἔκαμες πολὺ καλὰ νὰ τὸ γράψῃς καὶ νὰ τὸ στείλῃς, δηλαδὴ «νὰ μπῆς στὸ νερὸ γιὰ νὰ μάθῃς νὰ κολυμπᾶς»... Κι' ἐπειδὴ μοῦ λὲς πῶς ἡ συγκίνησή σου εἶναι μεγάλη, κανήθηκα ἀπὸ περιέργεια νὰ τὸ διαβάσω ἀμέσως. Λοιπόν, καὶ τὸ θέμα εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ θέλω, καὶ τὸ γράψιμο ἀρκετὰ καλό. Μὲ μικρὰ διορθώματα θὰ σοῦ τὸ δημοσιεύσω. Ἀλλὰ μὲ τὴ σειρά του.

Περίεργη ἡ ἀντίληψή σου, *Γόρδιε Δεσμέ*, ὅτι, ἐπειδὴ τὰ τελευταῖα χρόνια ἡ πολιτικὴ τῆς Γαλλίας στάθηκε ἀνθελληνική, δὲν πρέπει νὰ μαθαίνουμε τὴ γαλλικὴ γλῶσσα καὶ νὰ διαβάζουμε τὴ γαλλικὴ λογοτεχνία, ποὺ εἶναι ἀπὸ τὶς ὠραιότερες καὶ τὶς μεγαλύτερες τοῦ κόσμου. Μὰ θὰ προσθέταμε ἔτσι κι' ἄλλη ζημία, σ' ἐκείνη ποὺ ἔχουμε ἀπὸ τὴν «ἀνθελληνική πολιτική»! Φαντάσου νὰ σκεπτόνταν ἔτσι καὶ... οἱ Γάλλοι οἱ ἴδιοι, καὶ νἀπέβαλλαν τὴ γερμανικὴ γλῶσσα, λογοτεχνία, ἐπιστήμη, ὅπως ἐπρότειναν μερικοὶ ἐξῃμμένοι πατριῶτες τὸν καιρὸ τοῦ πολέμου, ἀλλὰ εὐτυχῶς δὲν τοὺς ἄκουσε κανείς.—Μὲ μεγάλη μου λύπη ἔμαθα ὅτι στὸ Γυμνάσιό σας ἀνεκαλύφθη «κομμουνιστικὴ ὀργάνωση» ἀπὸ μαθητὲς καὶ μαθήτριες. Δυστυχισμένα παιδιά! Πῶς παραφέρονται! Δὲν διαβάζουν λοιπὸν τί γίνεται στὴ Ρωσσία; Ὁ «Παράδεισος τῶν Μπολσεβίκων», γιὰ τὸν ὁποῖο σᾶς ἔγραφε προχθὲς ὁ κ. Φαίδων, πολλοὺς παραστρατημένους θὰ μποροῦσε νὰ φέρῃ στὸν ἴσιο δρόμο.

Μὲ πελλὴ μου χαρά, *Τοὶν-Τσόν*, ἔλαβα γράμμα σου ὕστερ' ἀπὸ τόσους μῆνες, καὶ σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅσα καλὰ γράφεις γιὰ τὸ «πράτυπο» περιοδικό μου. Ὅσο γιὰ τὴ γλῶσσα, ἐγὼ ἴσα-ἴσα πρέπει νὰ σοῦ παρατηρήσω ὅτι δὲν γράφεις ἁπλά, ὅπως μιλεῖς, καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἐκφράζεσαι μὲ τὴ σαφήνεια ἐκείνη καὶ τὴ χάρη ποὺ ἔχει ὁ φυσικὸς λόγος. Πρόσεξέ το αὐτό, παιδί μου, γιατὶ εἶναι κρίμα, ἐσὺ ποὺ ἔχεις τόση εὐφυΐα καὶ φιλομουσία καὶ γούστο, νὰ ὑστερῆς στὴν ἔκφραση, ποὺ εἶναι τὰ κυριώτερο. Δὲν σοῦ ἀρέσουν μερικοὶ τύποι τῆς δημοτικῆς, ὅπως *τῆς φύσης* ἀντὶ *φύσεως*, *τῆς ἀνοιξης*, *τῆς κούλης* κτλ. Ἀλλὰ πρέπει νὰ σοῦ ἀρέσουν, γιατὶ ἡ γλῶσσα μας, παιδί μου, πρέπει νὰ ἔχῃ μιὰ γραμματική, τὴ δική της, ἐνῶ τὰ *φύσεως, πόλεως, ἀνοίξεως* κτλ. εἶναι ἀπὸ τὴ γραμματική τῆς ἀρχαίας. Ἀνακάτωμα, παιδί μου, δὲν γίνεται. Ἰδὲς καὶ τὰ βιβλία τοῦ σχολείου, ὅσα εἶναι γραμμένα στὴ δημοτική. Ἡ ὅλα πρέπει νὰ τὰ γράφουμε κατὰ τὴν ἀρχαία γραμματική, — πρᾶγμα ἀδύνατο, γιατὶ τότε θὰ φθάναμε πίσω στὴ γλῶσσα τοῦ Ξενοφώντα, — ἢ ὅλα κατὰ τὰ νέα, ποὺ εἶναι τὸ ἁπλούστερο καὶ τὸ λογικώτερο. Μόνο οἱ ὑπερβολὲς εἶναι κακές, κι' αὐτὲς τὶς ἀποφεύγω πάντα, καὶ θέλω νὰ τὶς ἀποφεύγετε καὶ σεῖς.

Σὲ συγχαίρω, *Μοζαμβίκη*, γιὰ τὴν ἐπιτυχία σου στοὺς σχολικοὺς διαγωνισμούς. Δὲν πειράζει, μοῦ γράφεις συχνότερα τὸ καλοκαίρι, ὅταν δὲν θἄχεις τὰ μαθήματα ποὺ σ' ἐμποδίζουν τώρα. Ὁ κ. Ξενόπουλος γεννήθηκε στὴν Πόλη ἀπὸ μητέρα πολιτισσα καὶ πατέρα ζακυθινό. Μεγάλωσε ὅμως στὴ Ζάκυθο κι' αὐτὴν ἐγνώρισε γιὰ πατρίδα.

Ὠραίας Ἐπιστολὰς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: *Ἀθηναΐς, Ἰούλιος Καῖσαρ*, ἡ παλιὰ *Λορελάϊ, Εὔα* (τρία γράμματα), *Ἀγριόγατά, Λυόχαρτο, Ἀργώ, Ἰάς, Νοστράδαμος, Ναπολεόνη, Σιφονέτ, Δυσεύρετη Χαρά, Μικρὸς Ἥρως, Ταρζὰν* καὶ *Καρμελίτα*. — Ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες των καὶ θὰ τοὺς ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1930 Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ. σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Λευκὴ Γυφτοπούλα, κ. (ΜΧ). Σκόρπια Ροδοπέταλλα, κ. (ΒΑ). Σικνώνιος, ἀ. (;;;). Βύρων, ἀ. (ΔΠ). Ἀρχισιδηρουργός, ἀ. (;;). Κύκνος τοῦ Αἰγαίου, ἀ. (ΒΚ). Ἄγριος Κύκνος, ἀ. (ΒΚ). Κύκνος τῆς Εὐτυχίας, κ. (ΧΧ). Αἰγυπτιακὸς Κύκνος, ἀ. (ΧΧ). Κόρη τοῦ Κύκνου, κ. (Ρ). Μικρὸς Πλούταρχος, ἀ. (ΔΘ). Ντίνος Αὐγερίτης, ἀ. (ΝΑ). Ἀστέρι τῆς Ἐλπίδος, κ. (ΝΨ). Θαλασσία Νύμφη, κ. (ΑΑ). Ἀμερικανάκι, ἀ. (ΓΓ).

Ἀνανώσεις Ψευδωνύμων: Ἀθάμας, ἀ.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Ἕνα καὶ δυὸ κάμνουν τρία» τοῦ *Ναυτάκι τοῦ Θερμαϊκοῦ*. Γραμμένο τόσο ἄτεχνα, ὥστε δὲν καταλαβαίνει κανεὶς τὸ νόημά του. Κι' ἡ γλῶσσα σχολαστική. —«Γλάροι» τῆς *Εὔας*. Κάπως ἀψύσικο. Πετοῦν τόσο ψηλὰ «στοὺς οὐρανοὺς» οἱ γλάροι; —«Γρηγόριος ὁ Ἑ'» τῆς *Κυρᾶς-Φροσύνης*. Τὸ θέμα εἶναι μεγάλο καὶ δύσκολο κι' ἤθελε δυνατότερη περιγραφή. —«Παραδόσεις» τοῦ *Φάρου τῆς Ἐρήνης*. Κοινὰ ἀνέκδοτα. Ἀλλὰ καὶ στὸ γράψιμό τους ἀρκετὰ ἄτεχνο. —«Ἔτσι καὶ τότε» τῆς *Νεράϊδας τοῦ Γιαλοῦ*. Ὡραία ἡ στιχουργία του καὶ πολὺ τεχνική. Ἀλλ' εἶναι ἀδύνατο νὰ καταλάβει κανεὶς ποιὸ ἀκριβῶς εἶναι τὸ θέμα του. — Τρια πεζὰ τῆς *Νεράϊδας τῆς Σκοτεινιᾶς*. Ἔχουν καὶ αἴσθημα καὶ διάθεση κι' αὐτὸ φανερώνει ὅτι ἡ φίλη μου θὰ γράψῃ καλά. Πρέπει ὅμως νὰ ἐπιμεληθῆ πολὺ τὸ γράψιμό της. Εἶναι ἄτεχνο ἀκόμα καὶ δύσκολα μπορεῖ κανεὶς ν' ἀνακαλύψει τὰ νοήματά της. Νὰ προσπαθῆ λοιπὸν νὰ ἐκφράζῃ μὲ ἁπλότητα καὶ συντομία τὶς σκέψεις της καὶ τότε θ' ἀποκτήσῃ καὶ σαφήνεια, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητο προσόν. —«Θαλασσινὸ» τοῦ *Γιάννη Θαλασσίτη*. Εἶναι κάπως φλύαρο καὶ πολλοὶ στίχοι του ξεφεύγουν ἀπὸ τὸ θέμα. Ὕστερα μερικὲς ἐκφράσεις του εἶναι ἀποτυχημένες. Ἡ λέξη «ἀχνόπνευμα» λ. χ. εἶναι κακότεχνη καὶ χωρὶς κανένα νόημα. —«Ἀπὸ τὸ μικρό μου θησαυρὸ» τοῦ *Ταρζάν*. Ἡ ἐκλογὴ δὲ μοῦ φαίνεται ἀξιόλογη. Τὰ περισσότερα εἶναι κοινὰ καὶ συνειθισμένα. — «Ἀπὸ ἕνα γράμμα» τῆς *Βοσκοπούλας*. Δὲν τοῦ λείπει τὸ αἰσθημα κι' ἡ συγκίνηση. — Ἀλλὰ ἤθελε ἀρκετὴ συντόμευση, γιὰ νὰ μὴ πέφτει στὴ φλυαρία. Ὕστερα καὶ μερικὲς σκέψεις εἶναι ἀταράστες καὶ παράλογες. Θὰ μποροῦσε νὰ τὸ ξαναγράψει συντομώτερα καὶ ἁπλούστερα. —Θὰ ἀξακολουθήσω.

**Ἡ Διάπλασις ἀσπάζε

γράφω τὰ παιδάκια σου· ἐνέκρινα τὰ ψευδώνυμά τους ὁπό προηγούμενο· φίλησέ μου τα καὶ πές τους νὰ μοῦ γράφουν·) *Ἰσχὺν τοῦ Πεπρωμένου* (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν ἵδρυση τοῦ Συλλόγου καὶ περιμένω ἀπ' αὐτὸν πολλά·) *Ξανθὴν Ἑλληνοπούλαν* (χαίρω πολὺ κι' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· «Ὁδηγὸν» ἔστειλα·) *Τζίναν* (ἀνθηρὸ καὶ δροσερὸ τὸ γραμματάκι σου σὰν τὴν ἄνοιξη ποὺ περιγράφει· τετράδιο καὶ χαρτὶ λύσεων ἔστειλα·) *Μετσουκὸ* (γράφε μου αὐ κι' ἔννοια σου! γιὰ τὴν *Π. Α.* δὲν ξέρω, κι' ἐμένα ἔχει νὰ μοῦ γράψῃ κανένα μῆνα·) *Οὐράνιο Τόξο* (ἔχω μπροστά μου δυὸ ὡραιότατα γράμματά σου· δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει τόπος γιὰ νἀναφέρω τὰ γραφόμενα· νὰ τὰ φυλάξω γιὰ τὸ ἐρχόμενο; μπά! ὥς τότε θὰ μοῦ ἔχῃς στείλῃ κι' ἄλλα·) *Γλυκειὰ Πατρίδα* (εἶσαι βέβαια τὴν ἔγκρισή· τί ὡραῖο τὸ γράμμα σου! ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψῃς συχνά·) *Μῦρο τοῦ Μαγιοῦ* (ἔκαμες πολὺ καλά· θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του καὶ θὰ σοῦ πῶ·) *Βάτραχον Νο 5* (πολὺ ἐνδιαφέροντα αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὰ ζῶα σας·) *Κυρὰ - Φροσύνην* (θὰ πῶ στὴν *Κυρὰ τῆς Θάλασσας* πὼς βρίσκεις θαυμάσιο τὸ τελευταῖο της ποίημα· εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ὡραία γελοιογραφική σειρὰ ποὺ θὰ τὴ δημοσιεύσω·) *Ἕλληνα* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ·) *Ἀγλαΐαν Κατσιώτου* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ·) *Κάρμεν Σύλβα, Χλωμὸ Λουλουδάκι* κτλ. κτλ.

Νιότην Ἀδάμαν, Ματωμένον Κύκνον, Γεῶργον Βαμβακάρην, Ἀγλαΐαν Σ. (ἔστειλα.)

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *1 Ἀπριλίου* θ' ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 249ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 12 Ἰουνίου.

261. Λεξίγριφος

Περ... ἀρχίνησα νὰ λέγω,
Μὰ σταμάτησα στὴ μέση
Κι' εἶπα ἐν' ἀπ' τὰ ἑπτά...
Μὰ πῶς ἔγινε, μιὰ πόλη
Ἀπ' τὸ στόμα μου νὰ πέσῃ;..
Ἔ! αὐτὰ μὰ εἶναι γνωστά.

Νεράϊδα τῆς Σκοτεινιᾶς

262. Συλλαβόγριφος

Σ' ἕνα γράμμα ἂν προσκολλήσῃς
Κάτι τί φωτιστικό,
Βασιλέα θὰ σχηματίσῃς
Ὄχι τόσο . . . γνωστικό.

Ἀστραπόβροντο

263. Μεταγραμματισμὸς

Κοινότατο σαλατικὸ
Ἀλλάζει μόνο τὸ ἀρχικὸ
Κι' ἰδές το τώρα, ἀρχίζει
Μὲ κρότο νὰ γυρίζῃ!

Χιονολούλουδο

264. Δικτυωτὸν

* * * * * * *
* * * * * * *
* * * * * * *
* * * * * * *
* * * * * * *
* * * * * * *
* * * * * * *

1. Μιὰ πόλη ἱστορικὴ στὴ Θεσ- [σαλία
2. Γνωστότατο ποτάμι στὴ Γαλ- [λία.
4. Τέτοιος δὲ θὰ δειχθῶ στὸν [εὐεργέτη!
5. Μιὰ μόνη πάει ἐδῶ, σχημάτι- [σέ τη,

Καὶ θὰ διαβάζωνται ὅλ' ἀνέτως
Ὁριζοντίως καὶ καθέτως.

Μεγάλη Ἑλλὰς

265. Αἴνιγμα

Τὸ ἀρσενικό μου μηχανή,
Πότε μικρή, πότε τρανή.
Τοῦ Αἰγαίου νησὶ τὸ θηλυκό,
Καὶ φρούτο τἄλλο μου γλυκό.

Καπετὰν Μουστάκας

266. Κρυπτογραφικὸν

1234215 = Ὁμηρικὸς ἥρως.
2431 = Πόλις γερμανική.
31215 = Μυθολογικόν.
413 = Ὑποθετικόν.
5231 = Ὄρος.

Νέμεσις

267-271. Μαγικὸς Φθόγγος

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς μόνου γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς μουσικοῦ φθόγγου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἀνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

δεινός, υἱός, στεγνός, Πύλος, ὅμιλος. **Ἀθανάσιος Διάκος**

272. Ἀκροστιχὶς ἐξ ἐπιθέτων

Ὁ—Ὕμνος. Ἡ—σφαῖρα. Ὁ—ἵππος. Ὁ—Θεός. Τὸ—βιβλίον. Τὸ—τρίγωνον. Ἡ—Παρθένος.

Νὰ εὑρεθοῦν ἐπίθετα ἁρμόζοντα εἰς τἀνωτέρω οὐσιαστικά, τἀρχικὰ τῶν ὁποίων νἀποτελοῦν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κάθε ἄνθρωπος ἐπιδιώκει εἰς τὸν κόσμον.

Πορφυρογέννητη

273. Μικτὸν

δ - η - ρδς - ιου - κ - ο - πδμ

Ταρζάν

274. Γρῖφος

N N N
Πᾶς N N N N
Ἀεὶ N N N
Ἦκ' N N N
N N
Ἀγνὴ Ψυχούλα

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

275. Charade

Elle marque le temps qui passe
Et s'envole dans l'espace;
Ajoutez une seule lettre
Et vous verrez apparaître
Une figure si laide
Que vous crierez «en aide!»

(Πρωτότυπον) **Μικρομέγαλη**

276-278. Ciné-Rébus

1. Αὐτός, ἐκεῖ, πέλεκυς.
2. Ὕδωρ, δέκα, ἐάν, εἰς.
3. Ὦ! τεθειμένος, βράχος.

Δύο ἔπη καὶ ὁ ποιητής.

Πλοίαρχος Γρὰν

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἄσκησ. τοῦ φύλ. 4

42. Πνευματικὸς (πνεῦμα, τί, Κῶς.)—43. Ἄξιος-Ἀξιός. — 44. Ὁ οὐρανὸς μὲ τἄστρα. — 45. Βιέννη. — 46.

Κ Δ Σ
Α Δ Ο
ΘΡ Ι
ΚΙΚΕΡΩΝ
ΝΙΔ
Η Ο Ρ
Π Σ Λ

47. ΝΕΙΛΟΣ (Ἑλένος, Ἴλιον, Λίνος, ὄνος, σέλινον.) — 48-52. Διὰ τοῦ Π: *πόνος, πρὸς* (ἢ *ὁπός*), *πῖθος* (ἢ *λίπος*), *πεῦκος, νωπός*.— 53.

Σ Ο ΣΟΦΟΝ ΤΟ ΣΑΦΕΣ (ἢ
Φ Ο ἀνάγνωσις κατὰ στίχον)
Ν Τ ΦΛΟΙΟΣ.(ΣΟΦοκλῆς,ΦΟ-
Ο Σ Λέγανδρος, ΝΤΟμάτα, Ὀ-
Α Φ ΣΙρις, ΑΦΟρητος, ΕΣ-
Ε Σ Ση.)— 54. Σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωπος.—55. *Ἔσο συνεπὴς* (ἔσῳ σὺν ἐπὶ ς.)—56. Rouleau (roue, l'eau).

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879—1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. *35* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894—1929) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 36 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894-1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄδραφος δρ. *80* καὶ δραμμένος δρ. *85*. Ὁ δὲ *Τόμος τοῦ 1929* τιμᾶται ἄδραφος δρ. *110* καὶ δραμμένος δρ.*115*.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄδραφος καὶ δρχ. *15* ὁ δραμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. *23* εἴτε ἄδραφος εἴτε δραμένος.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

| Α' — 458 |

Πάνθεια Ἀβραδάτου, Μακώτ, Βασίλεια Μακεδών, Ἄδωνι, Γόρδιε Δεσμέ, Σμέλλε, Χρύσανθε, εὐχαριστῶ διὰ τετραδιάκια, ἔστειλα **Κοραῆς**

| Α' — 459 |

Διαγωνισμὸς καρτῶν ἠθοποιῶν. Συμμετοχὴ δδραχμος. Πελοποννήσιοι, ὑποστηρίξατε. Δ/σις: Σ. Κοβδατζῆν, Κιάτον. **Σικυώνιος**

| Α' — 460 |

Ἀλληλογραφῶ, ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ μὲ δλες-ους. Δ/σις: Δελφῶν 8, Θεσσαλονίκη, Ἀλεξάνδρα Ἰασονίδου. **Ἀργώ**

| Α' — 461 |

ΤΡΙΤΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ: Φωτογραφίας. Θέμα: Καθημερινὴ ζωή. Προθεσμία δίμηνη. Συμμετοχὴ ἐλεύθερη (ἄνω δραχμῆς). Βραβεῖα: *Βιβλία* καὶ *Κεραυραϊκὰ* τοπεῖα, ἕνα ἕως πέντε, ἀναλόγως ἀπαντήσεων. Στεῖλτε: Νικόλαον Μπόϊκον, Πόστ Ρεστάντ, Κέρκυρα. **ΛΥΣΟΧΑΡΤΟ**

| Α' — 462 |

«ΕΥΘΥΜΟΙ ΝΕΟΙ»

Πρακτικὸς διαγωνισμὸς ἀγράφων καρτῶν (ἀστέρων). Συμμετοχὴ ἄνω τριδράχμου. Προθεσμία δίμηνος. Δ/σις: (Α' —33). Βραβεῖα τρία.

Διαγωνισμῶν: ΝΑΠΟΛΕΟΝΗ

| Α' — 463 |

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΕΔΩΝ
ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΝΑΠΟΛΕΩΝ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΕΔΩΝ

Στὸ Δημοψήφισμα

| Α' — 464 |

Ἡ Ἐλπὶς συσταίνει στὸ Διαπλασόκοσμο καὶ τὸ ψευδώνυμο:

Βασίλειος Μακεδὼν

| Α' — 465 |

Ψηφίζω: Τραγουδὶ τῆς Λευτεριᾶς. Ἱππότης τῶν Κύκνων, Δοῦλη Δωδεκάνησος, Ταρζάν, Γλυκομίλητη, Πένου Δάκρυ, Ὀνειροπόλο Ἀστέρι. Ἄδωνις

| Α' — 466 |

Ελλιπεσύμφωνον
*εια *ου *ια **α *ο *ο **ε.

Προσκοπάκι τοῦ Εὐξείνου

| Α' — 467 |

Ἐξακολουθῶ ν' ἀνταλλάσσω Ἠθοποιοὺς· περιμένω ἀπὸ δσους - ες δὲν ἔλαβα. Δ/σις: (Α' —227). Σεμιζέτα, Ἀξέοιαστε, Ταρζάν, Βασίλεια Μακεδών, ἰσᾶς ἐψήφισα.

Νοστράδαμος

| Α' — 468 |

Ἀλληλογραφῶ, ἀνταλλάσσω κάρτες ἠθοποιῶν, *Μικρὰ Μυστικὰ* μὲ Διαπλασόπουλα-ες 14-16 ἐτῶν. Δ/σις: Πέτρον Ζαχαρόπουλον (διὰ Ἑρμῆν.), Γενναίου Κολοκοτρώνη 23, Ἀθήνας. **ΕΡΜΗΣ**

| Α' — 469 |

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ΚΥΚΝΩΝ
ΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ:

Βασιλεύς: **Ἱππότης τῶν Κύκνων.**
Ἀντιβασιλεύς: **Νεράϊδα τῶν Κύκνων.**
Ἀρχικαγκελλάριος: **Μαῦρος Κύκνος.**
Θησαυροφύλαξ: **Στοιχειωμένος Κύκνος.**

ΤΜΗΜΑΤΑΡΧΑΙ

Ξεσπαθώματος: **Κίτρινος Κύκνος**
Διαγωνισμῶν: **Ἰνδικὸς Κύκνος**
Λύσεων: **Ματωμένος Κύκνος**
Ἀλληλογραφίας: **Γαλάζιος Κύκνος**
Προσδεῶν: **Πληγωμένος Κύκνος**
Ἀπαιτιῶν: **Βασιλικὸς Κύκνος**
Δημοψηφίσματος: **Κύκνος τῆς Βενετίας**
Ἀποκαλύψεων: **Κόκκινος Κύκνος**

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ: **Λευκὸς Κύκνος, Πράσινος Κύκνος, Κύκνος τῆς Εὐτυχίας, Μαγεμένος Κύκνος, Κύκνος τοῦ Λόβεγκριν, Κύκνος τοῦ Αἰγαίου, Αἰγυπτιακὸς Κύκνος, Ἄγριος Κύκνος.**

Δόσετε ὅλοι μέρος στὸν (Α' —388· Διαγωνισμό μας· θὰ δοθοῦν πέντε ἐκλεκτὰ βραβεῖα.

τῶν Διαγωνισμῶν: **Ἰνδικὸς Κύκνος**

Διορίζονται Πρεσβευταί· Ἡρακλείου: **Ἀτσίγγανος**, Ρεθύμνης: **Κόρη τῶν Κύκνων.** Ζητοῦμεν ἀπὸ παντοῦ πρεσβευτάς, καὶ ἀποικίας.

τῶν Πρεσβεῶν: **Πληγωμένος Κύκνος**

Ψηφίσατε τὰ ὡραιότερα ψευδώνυμα τῆς Διαπλάσεως:

ΙΠΠΟΤΗΣ ΤΩΝ ΚΥΚΝΩΝ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΕΔΩΝ
ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Δημοψηφίαμ.: **Κύκνος τῆς Βενετίας**
Δ/σις: Ἀντώνιον Μπαμπολάκην, Χανιὰ Κρήτης (διὰ Κύκν. ἢ ἕκαστον μέλος).
Ἀρχικαγκελλάριος: **Μαῦρος Κύκνος**

| Α' — 470 |

Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια, ἀστέρας μὲ δλους-ες. Δ/σις: (Α — 33) διὰ: **Ναπολεόνη**

| Α' — 471 |

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ
ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

| Α' — 472 |

ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑ-ΕΣ ΞΕΡΕΤΕ ΟΤΙ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ δημοψηφίσματος εἶναι σὰν ἕνας πίνακας τοῦ ὁμαδικοῦ Διαπλασιακοῦ φιλολογικοῦ γεύστου. Γι' αὐτὸ ἡ ψῆφος πρέπει νὰ δοθῇ στὸν *ΤΑΡΖΑΝ ΤΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΤΕΡΟ ΠΑΝΤΩΝ*

| Α' — 473 |

Βαρωνέσσα, Χρυσοθέμι, ἀλληλογραφοῦμε; Σὰν θέλετε, γράφτε: Ἀριστείδην Παπανικολάου, Ζαφειράκη 19, Θεσσαλονίκη, γιὰ τὸν:

Μτίνο Αὐγερίτη

| Α' — 474 |

Κούκλα τοῦ Χωριοῦ καὶ Μιτσουκό, ἀγαπημένες μου, θερμὰ εὐχαριστῶ γιὰ τὶς εὐχές σας. **Ἰζόλδη**

| Α' — 475 |

Ἀγαπημένη μου, Κούκλα τοῦ Χωριοῦ, γιὰ τὴ γιορτούλα σου δέξου τὶς καλύτερές μου εὐχές. **Ἰζόλδη**

| Α' — 476 |

«ΔΙΑΝΑΡΙΑ»

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ. Πήραμε ἀπαντήσεις 3. Βραβεύεται διὰ κλήρου μόνον Κρητικὸς Ἄφο. Ἀς στεῖλῃ ταχυδρομικὰ 5 δραχμὰς στὴ (Α' — 20). Λύσις: Διότι ἔλαβε τὰ ἀρχικὰ τῶν σημείων τοῦ ὁρίζοντος (Α-νατολή, Δ-ύσις, Ἀ-ρκτος, Μ-εσημβρία).

ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ. Οἱ ἀντιπρόσωποι δύνανται νὰ ζητήσουν πρὸς ἀνάγνωσιν βιβλία, πληρώνοντες μόνο τὰ ταχυδρομικά. Δ/σις: (Α' —20).

ΤΜΗΜΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ. Πειραιᾶς: Ἐγγλεζίτσα, Ἀμαρουσίου: Μῶρον τοῦ Μαγιοῦ, Χανίων: Ἀστήρ.

| Α' — 477 |

ΤΑΡΖΑΝ } ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ
ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ } ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

| Α' — 478 |

Ψήφισε Διαπλασόκοσμε, τὸ Τραγοῦδι τῆς Λευτεριᾶς. **Ἤβονη**

| Α' — 479 |

Ἀλληλογραφῶ μὲ δλους-ες, Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια· γράφατε: Γεώργιον Γαϊτανζῆν, Ἀμερικανικὸν Κολλέγιον, Θεσσαλονίκην.

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι